

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ
 ครอบครัวที่กู้ยืมเงิน ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผู้วิจัย นางสาวสุดา แป๊ะป่อง **ปริญญา** คหกรรมศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาครอบครัวและสังคม)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์พูนศิริ วัจนะภูมิ (2) รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงศ์
 (3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภมาศ อังคุโชติ **ปีการศึกษา** 2546

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน
 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืม และลักษณะการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของ
 ครอบครัวที่กู้ยืมเงิน (2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ
 ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครอบครัว และประชากรวัยพึ่งพิงกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน
 (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินเดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน (4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์
 ระหว่างประเภทการลงทุนกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน (5) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์
 เดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน และ (6) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนในการใช้จ่ายกับ
 การจัดการเงินกู้ยืมกองทุน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ประกอบด้วยสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอบ้านนาสาร
 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่กู้ยืมเงินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544-2545 จำนวน 337 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบ
 สัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน ซึ่งมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.81 สถิติที่ใช้
 ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า (1) ครอบครัวที่กู้ยืมเงินเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย ส่วนใหญ่
 มีอาชีพทำสวน (2) ปัจจัยระดับบุคคลไม่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน (3) หนี้สินเดิมกับการจัด
 การเงินกู้ยืมกองทุนไม่มีความสัมพันธ์กัน (4) ประเภทการลงทุนกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนมีความ
 สัมพันธ์กัน โดยสมาชิกส่วนใหญ่จะลงทุนในอาชีพทำสวน คิดเป็นร้อยละ 50.2 (5) สินทรัพย์เดิมกับการ
 จัดการเงินกู้ยืมกองทุนมีความสัมพันธ์กัน โดยสมาชิกที่ลงทุนในอาชีพเดิมจะนำทรัพย์สินเดิมมาร่วมใน
 การลงทุนด้วย (6) การวางแผนในการใช้จ่ายกับการจัดการการเงินกู้ยืมกองทุนมีความสัมพันธ์กัน โดย
 สมาชิกกองทุนที่มีการวางแผนการใช้จ่ายในระดับดี สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้เพียงพอ คิดเป็น
 ร้อยละ 88.4

คำสำคัญ การจัดการเงินกู้ยืม กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ครอบครัว

Thesis title: FACTORS RELATED TO MANAGEMENT OF LOAN GIVEN BY VILLAGE FUNDS
AND CITY COMMUNITY LOAN PROGRAM FOR FAMILIES AT BANNASAN
DISTRICT IN SURATTHANI PROVINCE

Researcher: Miss Suda Pearpong; **Degree:** Master of Home Economics (Family and Social Development); **Thesis advisors:** (1) Poonsiri Wajanapoom, Associate Professor; (2) Suchada Sathaworawong, Associate Professor; (3) Dr. Supamas Angsuchoti, Assistant Professor;
Academic year: 2003

ABSTRACT

The purposes of this research were: (1) to study general characteristics of families having Village-Funds loan program, their loan management factors and their management of loan given by Village-Funds and City Community loan program; (2) to study the relationships between personal data with sex, age, education degree, occupation, income, families' size, dependent members and loan management, (3) to study relationships between old debt and Village-Funds loan management; (4) to study relationships between types of investment and loan management; (5) to study in their old asset with loan given by village funds; and (6) to study relationships between money spending plan and Village-Funds money management.

The samples consisted of 337 Village-Funds loan families in Bannasan District, Suratthani Province during the year 2001-2002. The instrument was the interview schedule on loan given by village funds with the level of reliability at 0.81. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results of this research were (1) the Village-Funds loan families were female more than male, mainly were gardeners; (2) personals' factor had not related with Village-Funds loan management; (3) the old debt was not related to loan management; (4) investment types and loan management were related, especially in gardener (50.2%); (5) their old asset and loan management were related, especially investment from old occupation and; (6) spent money in their plan and management were related, especially in a good plan which could return the village-funds loan (88.4%).

Keywords: loan management, Village Funds and City Community loan program, family

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ พูนศิริ วัจนะภูมิ รองศาสตราจารย์สุชาดา สถาวรวงค์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภมาส อังศุโชติ และรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวพร เมืองแก้ว ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็น ตรวจสอบแก้ไข มาด้วยดีอีกทั้งให้ความเอาใจใส่และให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบ ชี้แนะเสนอข้อคิดเห็นในการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง และผู้วิจัยขอขอบคุณพัฒนากรอำเภอบ้านนาสาร คุณลุง คุณป้าและทุกๆ ท่านที่ให้ข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายที่สุดที่ขาดมิได้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา และญาติๆ ที่ได้ให้การสนับสนุน และเติมกำลังใจมาโดยตลอด

สุดา แป๊ะป่อง

เมษายน 2547

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	9
ขอบเขตการวิจัย.....	9
นิยามศัพท์.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	11
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	12
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืม.....	19
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัว.....	25
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการเงิน.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	40
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	45
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	48
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	49
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	54
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและ ชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....	59
ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคล และ ปัจจัยอื่นๆ กับการจัดการเงินกู้ยืม วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์ กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอ บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการทดสอบสมมติฐาน.....	64
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ.....	69
สรุปการวิจัย.....	69
อภิปรายผล.....	72
ข้อเสนอแนะ.....	75
บรรณานุกรม.....	76
ภาคผนวก.....	81
ก. ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ.....	82
ข. แบบสัมภาษณ์.....	83
ประวัติผู้วิจัย.....	90

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1.1 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร
จังหวัดสุราษฎร์ธานี.....3

ตารางที่ 3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง.....46

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน.....50

ตารางที่ 4.2 หนี้สินเดิมของครอบครัวก่อนกู้ยืมเงินกองทุน.....54

ตารางที่ 4.3 หนี้สินของครอบครัวที่เกิดจากการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง....55

ตารางที่ 4.4 ประเภทการลงทุน.....56

ตารางที่ 4.5 สินทรัพย์เดิม.....57

ตารางที่ 4.6 การวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้ยืมกองทุน.....58

ตารางที่ 4.7 ความเพียงพอของการนำรายได้ไปชำระคืนเงินกู้.....59

ตารางที่ 4.8 รายได้ต่อปีของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน.....60

ตารางที่ 4.9 รายการชำระค่าใช้จ่ายของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน.....61

ตารางที่ 4.10 อาชีพเดิมของครอบครัวกับประเภทการลงทุน.....62

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามประเภทการลงทุน
กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน.....65

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสินทรัพย์เดิม
กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน.....66

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามการวางแผน
ในการใช้จ่ายเงินกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน.....67

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการการเงินเป็นวิธีการสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่ว่าจะเป็นในระดับครอบครัว ระดับชุมชน หรือระดับชาติ การจัดการการเงินจะช่วยให้ครอบครัวมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความมั่นคงในชีวิตได้ก็ต่อเมื่อครอบครัวรู้จักเลือกวิธีการลงทุนที่เหมาะสมกับสภาพของตนเอง มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมในการลงทุน ดังที่ วรรณีย์ ชลนภาสถิตย์ (2545: 58) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการการเงินที่ประสบผลสำเร็จเท่านั้นจึงจะทำให้ครอบครัวบรรลุวัตถุประสงค์ของความมั่นคงและมั่นคง จะนำมาซึ่งความผาสุกและความมีเสถียรภาพทางการเงินของตนเอง การจัดการการเงินจึงต้องมีการวางแผนทั้งด้านการหารายได้ การใช้จ่าย และการลงทุน การรู้จักจัดการการเงินของครอบครัวมีประโยชน์หลายอย่าง เช่น ช่วยสร้างความมั่นคงทางการเงินของครอบครัว รู้จักใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เลือกและตัดสินใจซื้อได้อย่างสมบูรณ์ สร้างความมั่นคงให้กับชีวิตและทรัพย์สิน รู้จักการลงทุน และรู้จักวางแผนทางการเงินต่อไปในอนาคต

สำหรับครอบครัวที่กู้ยืมเงินมาลงทุนเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ จึงควรคำนึงถึงการจัดการการเงินให้มากที่สุด ดังผลการศึกษาคำอธิบายของ สุวัฒน์ ศรีสุวรรณผล (2527: 223-227) อ้างถึงใน ปฐม ทนใจ (2544: 23-24) ได้กล่าวไว้ว่า ลูกค้ำที่ไม่มีความสามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเวลา เนื่องจากไม่รู้จักวางแผนงบประมาณการใช้จ่ายให้ดี ไม่มีความสามารถจัดการธุรกิจ ทำให้ผลการดำเนินการธุรกิจขาดทุน รายได้ลดลง จากเหตุผลดังกล่าวครอบครัวที่กู้ยืมเงินมาเพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพหรือประกอบกิจกรรมต่างๆ จึงควรมีการวางแผนการใช้จ่ายเพื่อจะช่วยให้ครอบครัวบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้นั้นแสดงถึงครอบครัวรู้จักการจัดการการเงินของครอบครัวอันจะนำไปสู่ความมั่นคงและมั่นคงต่อไป

จากภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน เริ่มจากปี 2540 ได้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยอย่างรุนแรง และปัญหาความยากจนได้เพิ่มความรุนแรงขึ้นไปอีก ดังจะเห็นได้จากข้อมูลความยากจนต่อประชากรรายตัวเพิ่มจากร้อยละ 11.4 ในปี พ.ศ.2539 เป็นร้อยละ 15.9

ในปี พ.ศ.2542 และที่สำคัญคือ การเพิ่มขึ้นของความยากจนนั้นกระจุกตัวอยู่ในพื้นที่ โดยภาวะความยากจนได้เพิ่มขึ้นอย่างมากจากร้อยละ 14.9 เป็น 21.5 ในเขตชนบทระดับหมู่บ้าน (ธนาคารโลก 2543: 4 อ้างถึงในสุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์ และเมทินี พงษ์เวช 2545: 108)

อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นส่วนหนึ่งที่ได้รับผลกระทบเช่นกัน จากข้อมูลเศรษฐกิจของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติรายงานว่า ปี พ.ศ.2537 ประชากรในจังหวัดสุราษฎร์ธานีมีรายได้เฉลี่ย 42,858 บาทต่อคนต่อปี เศรษฐกิจของจังหวัดส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับการผลิตสาขาเกษตรกรรม แม้ว่าภาคเกษตรกรรมจะมีมูลค่าในการผลิตมากเป็นอันดับ 1 แต่มีแนวโน้มลดต่ำลง (สุราษฎร์ธานี 2543: 121) ดังนั้นอำเภอบ้านนาสารซึ่งประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมก็มีรายได้เฉลี่ยลดลงตามไปด้วย

สืบเนื่องจากแนวคิดการพัฒนาชนบทที่มองว่า เศรษฐกิจชนบท คือเศรษฐกิจการเกษตรเป็นส่วนใหญ่ มีความล้าหลัง ประชากรมีรายได้ต่ำ ฉะนั้นการพัฒนาชนบท คือการพัฒนาการเกษตร เพราะเมื่อมีการพัฒนาการเกษตรแล้วย่อมทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น (ณัฐพล ชันท์ไชย 2525: 22 อ้างถึงใน สุพจน์ บันเทิง 2535: 17-18) ดังนั้นปัญหาความยากจนโดยเฉพาะในชนบท ซึ่งมีอาชีพหลักคือเกษตรกรรมควรได้รับการแก้ไขปัญหาย่างจริงจังและเร่งด่วน เพราะในการพัฒนาเศรษฐกิจระยะหลังๆ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาคความยากจนได้ สัดส่วนคนจนกลับเพิ่มมากขึ้นจนกลายเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ

นโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกองทุนละ 1 ล้านบาทของรัฐบาล เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ และเป็นแหล่งเงินทุนในการส่งเสริมอาชีพสร้างงาน สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วนของประชากรในหมู่บ้านและชุมชน รวมทั้งส่งเสริมการออมในหมู่บ้านอันจะนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิการที่ดีแก่ประชาชน ให้ประชาชนสร้างกระบวนการพึ่งตนเอง จะได้เพิ่มความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 2544) จากนโยบายดังกล่าวของรัฐบาลได้มีครอบครัวหลาย ๆ ครอบครัวในหมู่บ้านสมัครเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อต้องการกู้ยืมเงินมาประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรมตามประสงค์ของตนเอง ทำให้มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำมาหากินของชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งกระตุ้นให้เกิดกำลังซื้อ กำลังการผลิต ทำให้เกิดรายได้ มีกำลังในการเก็บออมส่งผลถึงการสร้างความมั่งคั่งและมั่นคงให้กับครอบครัว ชุมชน และประเทศต่อไป

เมื่อนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเกิดขึ้น ประชาชนแต่ละหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอบ้านนาสารได้มีการรวมตัวกันขึ้นเพื่อขอขึ้นทะเบียนจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จนได้รับจัดตั้งเป็นกองทุน ดังแสดงในตารางที่ 1.1 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตารางที่ 1.1 การจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ตำบล	จำนวนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (หมู่บ้าน)	หมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับโอนเงินกองทุน (หมู่บ้าน)	สมาชิกกองทุนที่ได้รับเงินกู้ (คน)	จำนวนสมาชิกที่ได้รับเงินกู้แยกตามการประกอบอาชีพ (คน)				
					เกษตรกร	ค้าขาย	ช่าง	หัตถกรรม	อื่นๆ
1	ทุ่งเตาใหม่	8	8	420	306	61	10	1	42
2	ทุ่งเตา	5	5	261	206	38	4	2	11
3	ควนสุบรรณ	7	7	393	321	54	11	3	4
4	น้ำพุ	6	6	398	259	67	16	-	56
5	พรุพี	7	7	384	247	73	12	29	23
6	ลำพูน	7	7	337	275	42	12	1	7
7	คลองปราบ	5	5	157	103	18	7	1	28
8	ท่าชี	6	6	258	199	27	16	3	13
9	เพิ่มพูนทรัพย์	6	6	306	262	18	13	-	13
10	ควนศรี	8	8	429	317	65	9	7	31
11	ตลาดนาสาร	16	16	290	217	28	8	1	36
รวม		81	81	3,633	2,712	491	118	48	264

ที่มา สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านนาสาร (2545) "ข้อมูลการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอบ้านนาสาร" สุราษฎร์ธานี (อัดสำเนา)

สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่ได้รับเงินกู้ของอำเภอบ้านนาสารมีทั้งหมด 3,633 คน จาก 65 หมู่บ้านและ 16 ชุมชนเมือง ได้นำเงินไปประกอบอาชีพและทำกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ อาชีพการเกษตร ซึ่งมีจำนวนมากที่สุด คือ 2,712 คน ส่วนอาชีพเกี่ยวกับหัตถกรรม มีจำนวนน้อยที่สุด คือ 48 คน

จากรายงานการปฏิบัติงานของบัณฑิตในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลทุ่งเตาใหม่ (กรกฎาคม 2545) พบว่าสมาชิกกองทุนที่ได้กู้ยืมเงินไปประกอบอาชีพและทำกิจกรรมบางส่วนประสบผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจในการประกอบอาชีพตามโครงการที่เสนอไป สามารถเพิ่มผลผลิต และเพิ่มรายได้ แต่สำหรับสมาชิกกองทุนบางส่วนต้องประสบปัญหาขาดทุน ไม่ประสบผลสำเร็จ สาเหตุมาจากผลผลิตไม่ได้มาตรฐานทำให้ราคาตกต่ำ ขายสินค้าไม่ได้ ผลผลิตได้ไม่เต็มที่ ขาดความรู้ความสามารถในงานอาชีพ ไม่เข้าใจด้านการตลาด มีการค้างชำระและเก็บเงินไม่ได้ สภาพอากาศไม่อำนวย ยังไม่ได้รับผลผลิต และที่สำคัญคือเงินที่กู้ยืมไม่พอกับการใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้ไม่สามารถชำระเงินได้ตามสัญญา

จากรายงานของสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านนาสาร (มีนาคม 2546) ถึงความก้าวหน้าการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่ามีจำนวนครอบครัวในหมู่บ้านที่กู้ยืมเงินกองทุนคิดเป็นร้อยละ 79.83 รวมเป็นเงิน 64,000,000 บาท โดยได้นำเงินกู้ยืมไปประกอบอาชีพด้านการเกษตรร้อยละ 72.99 อุตสาหกรรมในครัวเรือนร้อยละ 0.41 ค้าขายร้อยละ 15.57 งานช่างร้อยละ 5.47 อื่นๆ ร้อยละ 5.56 ส่วนครอบครัวในชุมชนเมืองที่กู้ยืมเงินกองทุนคิดเป็นร้อยละ 20.17 รวมเป็นเงิน 15,220,000 บาท โดยได้นำเงินกู้ยืมไปประกอบอาชีพด้านการเกษตรร้อยละ 56.67 อุตสาหกรรมในครัวเรือนร้อยละ 0.83 ค้าขายร้อยละ 25.83 งานช่างร้อยละ 5.00 อื่นๆ ร้อยละ 11.67 และในการกู้เงินของสมาชิกกองทุนเฉลี่ยยอดวงเงินกู้ประมาณ 13,315 บาท ได้นำเงินไปประกอบอาชีพตามโครงการที่เสนอกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และผลการประกอบอาชีพของสมาชิกที่กู้ยืมเงินปรากฏว่า สมาชิกกองทุนหมู่บ้านมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 41.05 และสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองมีรายได้เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 18.33 อาชีพที่ทำให้สมาชิกกองทุนมีรายได้เพิ่มขึ้นโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามลำดับ ได้แก่ ค้าขาย งานช่าง และเกษตรกรรม

ข้อมูลทีกล่าวมาข้างต้นสมาชิกกองทุนได้กู้ยืมเงินมาประกอบอาชีพการเกษตรมากที่สุด รองลงมาคืออาชีพค้าขาย แต่จากผลการดำเนินงานปรากฏว่า อาชีพค้าขายสามารถเพิ่มรายได้ได้มากที่สุด แสดงว่าอาชีพการเกษตรมีปัญหาและอุปสรรคในการทำงานมากที่สุด

ส่วนในการชำระเงินกู้ยืมกองทุน จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านชำระคืนเงินกู้แล้วคิดเป็นร้อยละ 84.21 จำนวนสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองชำระคืนเงินกู้แล้วคิดเป็นร้อยละ 66.67 ทำให้มีสมาชิกค้างชำระเงินกู้เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระเงินกู้ดังนี้ จำนวนสมาชิกกองทุนหมู่บ้านค้างชำระเงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 15.79 เป็นเงิน 280,500 บาท และจำนวนสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองค้างชำระเงินกู้ คิดเป็นร้อยละ 33.33 เป็นเงิน 120,000 บาท

จากข้อมูลข้างต้นเมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนของการค้างชำระแสดงว่าครอบครัวของสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองประสบปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเงินกู้ยืมมากกว่าครอบครัวของสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน

จากการรายงานผลปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านนาสาร 2546) คือขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน การดำเนินงานตามระเบียบของกองทุน การรายงานผลความก้าวหน้าของกองทุน และการให้ความร่วมมือ

จากข้อมูลทีกล่าวมาถึงแม้ว่าการชำระคืนเงินกู้ยืมจะมากกว่าครึ่งหนึ่งของผู้กู้ร้อยละ 84.21 และ 66.67 แต่เนื่องจากเงินกองทุนหมู่บ้านเป็นเงินของรัฐบาลที่นำมาให้บริหารจัดการให้เป็นเงินทุนหมุนเวียน จึงต้องการศึกษาเพื่อหาสาเหตุและแนวทางแก้ไขให้สมาชิกกองทุนสามารถชำระคืนเงินกู้ยืมได้ร้อยละ 100 โดยเฉพาะครอบครัวที่เป็นสมาชิกกองทุนควรทำความเข้าใจ ร่วมมือในการดำเนินงานตามระเบียบของกองทุน มีการจัดการเงินกู้ยืมให้เหมาะสมโดยรู้จักวางแผนในการประกอบอาชีพ วางแผนการใช้จ่ายให้เหมาะสม ย่อมจะลดปัญหาและอุปสรรคในการประกอบอาชีพได้

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน เพื่อเป็นแนวทางในการค้นหาปัญหาและอุปสรรคที่แท้จริงของครอบครัว และเป็นแนวทางในการส่งเสริมแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการเงินของครอบครัวในโอกาสต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินกู้ยืม และลักษณะการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

2.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครอบครัว และประชากรวัยพึ่งพิงกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินเดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการลงทุนกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์เดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

2.6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนในการใช้จ่ายเงินกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน ดังต่อไปนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

3.1.1 ข้อมูลระดับบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครอบครัว และประชากรวัยพึ่งพิง ดังวรรณีย์ ชลนภาสถิตย์ (2545: 85) กล่าวว่า ปัจจัยหลักที่สำคัญที่เป็นตัวกำหนดรายได้ของบุคคล คือ อายุ การศึกษา อาชีพ ประสบการณ์ และคุณสมบัติเฉพาะตัว สำหรับเวียนชัย มักเที่ยงตรง (2537: 29)ให้ข้อคิดว่าขนาดครอบครัว และลักษณะการใช้แรงงานของสมาชิกในครอบครัวจะเป็นตัวกำหนดหรือข้อจำกัดของแรงงาน

ในครอบครัวที่ใช้ในการผลิตทางการเกษตรซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณผลผลิตอันส่งผลต่อระดับรายได้ของครอบครัว ส่วน โสภณ โรจน์ธำรงค์ อ้างถึงใน สมปอง แจ่งสุบิน (2544: 21) ได้ใช้จำนวนผู้ที่ไม่มีเงินได้ในครอบครัวแทนอัตราพึ่งพิงเป็นปัจจัยที่กำหนดการออมพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางลบยกเว้นในเขตเทศบาลของภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

3.1.2 หนี้สินเดิม หนี้สิน คือภาระผูกพันจากการกู้ยืมเงินซึ่งต้องชำระคืน ในอนาคต (สุขใจ น้ำผุด 2543: 18) สำหรับหนี้สินเดิมเป็นหนี้สินที่เกิดขึ้นก่อนการกู้ยืมเงินกองทุน หลังจากการกู้ยืมเงินมาประกอบอาชีพแล้วหนี้สินเดิมนี้อาจลดลง แสดงถึงประสิทธิภาพในการจัดการการเงินของครอบครัว

3.1.3 ประเภทของการลงทุน การลงทุนเป็นการพิจารณาจัดสรรเงินโดยต้องวิเคราะห์ถึงภาวะการณ์ต่างๆ เพื่อนำเงินดังกล่าวไปลงทุนและพิจารณาถึงผลตอบแทนที่จะได้รับเปรียบเทียบกับความเสี่ยงจากการลงทุนที่ยอมรับได้ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และก่อให้เกิดความมั่นคงในครอบครัว (สุชาติ สถาวรวงศ์ 2545: 189) ในการกู้ยืมเงินกองทุนสามารถนำไปประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรมเกี่ยวกับการเกษตร ได้แก่ ทำสวน ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง และประกอบอาชีพที่ไม่เกี่ยวกับการเกษตร ได้แก่ การช่าง หัตถกรรม การบริการ ค้าขาย ฯลฯ

3.1.4 สินทรัพย์เดิม สินทรัพย์ หมายถึงสิ่งที่เป็นเจ้าของ (วรณี ชลนภาสถิตย์ 2545: 170) สำหรับสินทรัพย์ที่มีอยู่เดิมที่นำมาร่วมในการประกอบอาชีพหรือการทำกิจกรรมจะช่วยลดรายจ่ายในการลงทุนให้กับครอบครัวได้ในส่วนหนึ่ง แสดงถึงครอบครัวรู้จักจัดการทรัพยากรของครอบครัวเพื่อให้เกิดประโยชน์ได้สูงสุด

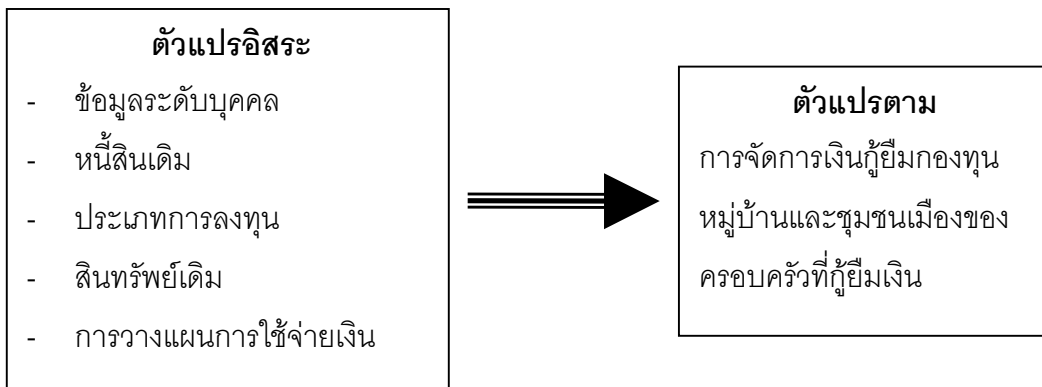
3.1.5 การวางแผนการใช้จ่ายเงิน การวางแผนในการใช้จ่ายเงินควรมีการกำหนดแนวทางสำหรับการปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การวางแผนเป้าหมายในระยะเวลาที่เป็นไปได้และเหมาะสมในการประกอบอาชีพ และกำหนดแนวปฏิบัติให้ชัดเจนจะสามารถบรรลุผลสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ได้ (สุมาลี จิระมิตร 2541: 135)

3.2 ตัวแปรตาม การจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

การจัดการการเงินเป็นกระบวนการจัดการที่ต้องใช้ความคิดในการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ รวมทั้งค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า และมีการดำเนินงานตามระเบียบแบบแผน เพื่อช่วยให้การจัดการดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างถูกต้องสำเร็จ ราบรื่น เป็นที่น่าพอใจของทุกฝ่าย ดังนั้นการดำเนินการอย่างมีขั้นตอน จึงประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติ และการควบคุม โดยสมาชิกในครอบครัวมีส่วนร่วมในการวางแผนตามรายได้ของครอบครัว แล้ววิเคราะห์บันทึกทางการเงินเพื่อควบคุมรายจ่าย ทำให้สามารถจัดประเภทค่าใช้จ่าย และประมาณรายจ่ายให้เกิดความพอดี

เมื่อครอบครัวมีการวางแผนการเงินในระดับที่เหมาะสม ย่อมทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ปัญหาหนี้สินลดลง มีกำลังในการซื้อ เกิดการออมในครอบครัว แสดงว่าครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองมีความสามารถในการจัดการเงินกู้ยืมได้เหมาะสม เพราะครอบครัวรู้จักวางแผนในการลงทุน การใช้จ่ายเงิน และใช้ทรัพยากรของครอบครัวเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ครอบครัวนั่นเอง (วรวิณี ชลนภาสถิตย์ 2545: 59)

จากแนวคิดดังกล่าวสามารถพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานการวิจัย

- 4.1 ข้อมูลระดับบุคคลมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน
- 4.2 หนี้สินเดิมมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน
- 4.3 ประเภทการลงทุนมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน
- 4.4 สินทรัพย์เดิมมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน
- 4.5 การวางแผนการใช้จ่ายเงินมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

5. ขอบเขตการวิจัย

5.1 **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรในที่นี้คือ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2545 เป็นระยะเวลา 1 ปี

5.2 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ศึกษาเรื่องนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการการเงินของครอบครัว ตามกรอบแนวคิดที่พัฒนาขึ้นมา

5.3 ขอบเขตด้านตัวแปร

5.3.1 **ตัวแปรอิสระ** ได้แก่ ข้อมูลระดับบุคคล หนี้สินเดิม ประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม การวางแผนในการใช้จ่ายเงิน

5.3.2 **ตัวแปรตาม** ได้แก่ การจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

6. ข้อจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากมีครอบครัวที่ไม่สามารถใช้คืนเงินกู้ยืมจำนวน 10 ครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 3.0 ทำให้ความถี่ของข้อมูลในแต่ละกลุ่มน้อย จึงไม่เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับการแจกแจงข้อมูลในแต่ละประชากรที่นำมาทดสอบ ดังนั้นผู้วิจัยจึงทดสอบสมมติฐานแบบวิธีการนอนพารามetriksi ในการหาความสัมพันธ์ของตัวแปร

7. นิยามศัพท์

- 7.1 **การจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัว** หมายถึง ความสามารถในการนำเงินกู้ยืมมาลงทุนจนเกิดรายได้ และนำเงินไปชำระคืนเงินกองทุนได้อย่างเพียงพอหรือไม่เพียงพอ
- 7.2 **กองทุน** หมายถึง กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 7.3 **ข้อมูลระดับบุคคล** หมายถึง องค์ประกอบของบุคคลซึ่งเป็นตัวกำหนดรายได้ของบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครอบครัว และจำนวนประชากรวัยพึ่งพิงของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 7.4 **รายได้** หมายถึง จำนวนเงินได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน
- 7.5 **จำนวนประชากรวัยพึ่งพิง** หมายถึง จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี และอายุ 65 ปีขึ้นไป
- 7.6 **การวางแผนในการใช้จ่ายเงิน** หมายถึง การที่ครอบครัวมีการศึกษาตลาดก่อนการกู้ยืมเงิน การวางแผนการใช้จ่ายเงินโดยการเขียนรายการและจำนวนเงินเพื่อซื้อสิ่งของต่าง ๆ ตามโครงการที่เสนอเพื่อขอกู้ยืมเงิน การซื้อสิ่งของต่างๆ ตามรายการที่เสนอในโครงการ การบันทึกค่าใช้จ่ายจริงในการประกอบอาชีพ
- 7.7 **หนี้สินเดิม** หมายถึง หนี้สินที่มีก่อนการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 7.8 **สินทรัพย์เดิม** หมายถึง สินทรัพย์ที่มีก่อนการกู้ยืมเงินกองทุนและสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือทำกิจกรรมที่ลงทุน เช่น รถไถ เครื่องจักร เครื่องสูบน้ำ จักรเย็บผ้า ที่ดิน อาคาร ฯลฯ
- 7.9 **ประเภทการลงทุน** หมายถึง การลงทุนในอาชีพเกษตรกรรม เช่น ปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง และการลงทุนที่ไม่ใช่เกษตรกรรม เช่น งานบริการ ค้าขาย งานช่าง หัตถกรรม ฯลฯ

8. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 สมาชิกในครอบครัวสามารถนำแนวทางการจัดการการเงินไปใช้เพื่อให้เกิดความมั่งคั่งและมั่นคงของครอบครัวในโอกาสต่อไป

8.2 กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอบ้านนาสาร และอำเภออื่น ๆ สามารถนำผลของการวิจัยเป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในโอกาสต่อไป

8.3 ผลของการศึกษาคั้งนี้อาจใช้เป็นแนวทางเพื่อประกอบการค้นคว้าและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสำหรับผู้สนใจที่จะศึกษา

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทำวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร บทความ รวมทั้งงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับจัดการการเงินของครอบครัว และกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

1. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืม
3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัว
4. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเงิน
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการกองทุนหมู่บ้านละหนึ่งล้านบาท ของ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทยนั้นเป็นโครงการที่ทุ่มเงินงบประมาณลงไปในท้องถิ่น เพื่อหวังนำไปสร้างรากฐานทางสังคมให้เข้มแข็ง นโยบายกองทุนหมู่บ้านละหนึ่งล้านบาทจึงเป็นนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล เพื่อให้กองทุนหมู่บ้านเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่ใช้ภายในหมู่บ้านที่รัฐบาลจัดสรรให้ใหม่ เพื่อสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาชุมชนให้พึ่งตนเองได้ ให้เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง รวมถึงการสนับสนุนกิจกรรมของหมู่บ้าน โดยมุ่งเน้นพัฒนาอาชีพ ยกกระดับอุตสาหกรรมในครัวเรือน และวิสาหกิจชุมชน เปลี่ยนชุมชนให้เป็นแหล่งสร้างงาน สร้างรายได้ ก่อให้เกิดความเชื่อมโยงอย่างสูงกับภาคเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม และเทคโนโลยี ซึ่งนำไปสู่ชุมชนและภาคอุตสาหกรรมที่เข้มแข็งร่วมกัน อันเป็นรากฐานสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ (ไพฑูริย์ ลือขุนทด 2544: 44-49)

สิ่งที่สำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองก็คือ การให้ประชาชนในหมู่บ้านรู้จักการบริหารจัดการตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนเอง จนนำไปสู่กระบวนการสร้างผู้นำตามธรรมชาติ

เงินหนึ่งล้านบาทที่หมู่บ้านได้รับนั้นจะเป็นเงินทุนหมุนเวียนเพื่อใช้จ่ายในโครงการต่างๆ โดยมีการกำหนดให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านบริหารจัดการ เพื่อให้ชาวบ้านได้กู้ยืมในอัตราดอกเบี้ยต่ำ หรือไม่มีดอกเบี้ย แล้วแต่ความจำเป็นตามที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจะพิจารณา ตามหลักเกณฑ์ของคณะกรรมการหมู่บ้านแห่งชาติกำหนด

เงินจากกองทุนหมู่บ้านจะเป็นเงินที่ชาวบ้านสามารถกู้ยืมไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ได้แก่ พัฒนาสินค้าเกษตรแปรรูป ลงทุนในเครื่องจักรผลิตสินค้าแปรรูป พัฒนาตลาด ผลิตสินค้าเพื่อจัดจำหน่าย ลงทุนในการอบรมชาวบ้านเพื่อให้มีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่ม ฯลฯ โดยเงินที่จะลงทุนใช้จ่ายนั้น ควรจะมีดอกผลกลับคืนมา และต้องใช้คืนเงินต้นให้กับหมู่บ้านได้

จากข้อมูลในคู่มือการดำเนินงานและระเบียบของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง (2544) ได้วางแนวทางให้ครอบครัวในชุมชนเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการจัดการบริหารตนเอง ศึกษาแนวทางในการหารายได้เสริมจากการประกอบอาชีพของครอบครัว โดยมี ปรัชญา หลักการสำคัญ วัตถุประสงค์ในการดำเนินการ และระเบียบการกู้ยืมเงินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ดังนี้

1.1 ปรัชญาของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1.1 เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น

1.1.2 ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการหมู่บ้านและชุมชนด้วยคุณค่า

และภูมิปัญญาของตนเอง

1.1.3 เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน

1.1.4 เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างชุมชน ราชการ เอกชน และ

ประชาสังคม

1.1.5 กระจายอำนาจให้ท้องถิ่น และพัฒนาประชาธิปไตยพื้นฐาน

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านมีหลักการโดยคำนึงถึงความพร้อมของคนและครอบครัวในการบริหารจัดการกองทุนของสังคม ทำให้เกิดการเชื่อมโยงการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปสู่เครือข่าย และองค์กรอื่นในการร่วมมือกันสนับสนุนด้านการลงทุนและติดตามผล เพื่อให้ชุมชนสามารถพัฒนาและพึ่งตนเองได้ ซึ่งหลักการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่สำคัญมี

4 ประการ คือ

1.2.1 ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ทั้งความพร้อมของคนและครอบครัว การควบคุมดูแลกันเองในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประสบการณ์ในการบริหารจัดการกองทุนสังคมของหมู่บ้านและชุมชนเมืองเอง เช่น กลุ่มออมทรัพย์ ธนาคารหมู่บ้าน กองทุนอาชีพ กองทุนสวัสดิการ ฯลฯ

1.2.2 การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนของหมู่บ้าน ทั้งในส่วนของเงินอุดหนุนจากกองทุนหมู่บ้าน กับกองทุนทางสังคมของชุมชน และกองทุนที่หน่วยงาน ราชการ จัดตั้งขึ้นเพื่อให้กองทุนดังกล่าวมีการบริหารจัดการให้สอดคล้องและเกื้อกูลกัน

1.2.3 การปฏิรูประบบราชการแผ่นดินตามแนวทางให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา การพัฒนาเป็นของหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยส่วนราชการเป็นผู้สนับสนุนในด้านวิชาการและจัดการกองทุน

1.2.4 การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการพึ่งพาตนเอง เพื่อความโปร่งใส มีประสิทธิภาพ

1.3 วัตถุประสงค์ในการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นทุนในการสร้างอาชีพหรือปรับเปลี่ยนโครงสร้างการทำมาหากิน โดยประชาชนรวมกลุ่มกันจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของการดำเนินการด้วยตนเองเพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และกระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมในระดับรากแก้วให้มั่นคงต่อไป ซึ่ง วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

1.3.1 เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้หรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย การบรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน สำหรับการนำไปสู่การสร้างกองทุนสวัสดิภาพที่ดีแก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

1.3.2 ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการเงินทุนของตนเอง

1.3.3 เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ไขปัญหา และเสริมสร้างศักยภาพ และส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.3.4 กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.3.5 เสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1.4 ระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

หมู่บ้านหรือชุมชนเมืองที่ได้รับการประเมินจะได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนกองทุนซึ่งมีระเบียบการข้อบังคับและแนวปฏิบัติของการกู้ยืมเงินกองทุน ดังนี้

1.4.1 แหล่งที่มาของงบประมาณกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- 1) เงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล จำนวน 1 ล้านบาท
- 2) เงินรายได้จากสมาชิกซึ่งมีหลายลักษณะ คือ
 - (1) ค่าธรรมเนียมแรกเข้าคนละ 20 บาท
 - (2) การถือครองหุ้นๆ ละ 10 บาท
 - (3) เงินฝากสัจจะทุกเดือนๆ ละเท่าๆ กันในวงเงินไม่ต่ำกว่า 10 บาท และสูงสุดไม่เกิน 500 บาทต่อเดือน และสามารถเพิ่มยอดเงินฝากสัจจะได้ปีละครั้ง
 - (4) เงินรับฝากจากสมาชิกในวงเงินสูงสุด ไม่เกินรายละ 5,000 บาท โดยสามารถฝากได้ไม่จำกัดจำนวนในหนึ่งเดือน
 - (5) ดอกผลที่ได้จากการกู้เงิน
 - (6) ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากเงินกองทุน
 - (7) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคให้โดยปราศจากภาวะผูกพัน
 - (8) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

1.4.2 ประเภทการกู้ยืมเงิน การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ต้องนำไปใช้จ่ายในกิจกรรม ดังต่อไปนี้

- 1) พัฒนาอาชีพ
- 2) สร้างงาน
- 3) สร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้
- 4) ลดรายจ่าย
- 5) อุตสาหกรรม และ/หรือ วิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน
- 6) บรรเทาเหตุฉุกเฉินและจำเป็นเร่งด่วน

นี้

1.4.3 ผู้มีสิทธิกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้แก่บุคคลต่อไปนี้

- 1) สมาชิกกลุ่ม/องค์กร ที่ขึ้นทะเบียนเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
- 2) บัณฑิตบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน
- 3) ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์/เงื่อนไข และแบบฟอร์มที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านกำหนดภายใต้กรอบหลักเกณฑ์/เงื่อนไขของคณะกรรมการ ได้แก่
 - (1) ต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านโดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน
 - (2) ลักษณะโครงการที่ยื่นขอกู้เงินจะต้องเป็นกิจกรรมตามประเภทการให้กู้ยืมที่สามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

1.4.4 วงเงินให้กู้ยืม

- 1) ให้สมาชิกรายหนึ่งกู้ในวงเงินไม่เกิน 20,000 บาท
- 2) ในกรณีกู้เกิน 20,000 บาท ต้องประชุมสมาชิกเพื่อพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติวงเงินกู้รายหนึ่งไม่เกิน 50,000 บาท
- 3) วงเงินกู้เพื่อบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน เป็นไปตามระเบียบที่สมาชิกกองทุนกำหนด เช่น วงเงินกู้ไม่เกิน 5,000 บาท

1.4.5 ขั้นตอนในการกู้ยืมเงิน ในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอนโดยสรุปดังนี้

- 1) ยื่นคำขอกู้/ยืม ต่อคณะกรรมการกองทุน
- 2) คณะกรรมการกองทุนดำเนินการพิจารณา
- 3) อนุมัติ
- 4) ทำสัญญา
- 5) เปิดบัญชีออมทรัพย์
- 6) โอนเงินเข้าบัญชี

1.4.6 การชำระเงินกู้ ในการชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ดังนี้

1) เงินกู้สำหรับ พัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้างและ/หรือเพิ่ม รายได้ ลดรายจ่าย อุตสาหกรรมและ/หรือวิสาหกิจขนาดเล็กในครัวเรือน ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้น พร้อมด้วยดอกเบี้ยภายใน 1 ปี โดยผู้กู้จะคืนเงินเป็นรายเดือน เป็นงวด และเป็นปกติได้ ทั้งนี้ ตามหนังสือสัญญาเงินกู้ของแต่ละรายที่ทำไว้กับคณะกรรมการ

2) เงินกู้สำหรับบรรเทาเหตุฉุกเฉินหรือจำเป็นเร่งด่วนให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้ เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกิน 120 วัน

สำหรับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นกองทุนหมู่บ้านจำนวน 65 หมู่บ้านและกองทุนชุมชนเมืองจำนวน 16 ชุมชน รวมทั้งสิ้น 81 หมู่บ้าน ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100 ได้รับเงินจัดสรรจากรัฐบาลเข้ากองทุนจำนวน 81,000,000 บาท มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านกู้ยืมเงิน จำนวน 64,000,000 บาท และสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองกู้ยืมเงิน จำนวน 15,220,000 บาท สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกู้ยืมเงินรวมทั้งสิ้น 79,220,000 บาท มีสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ชำระเงินกู้แล้ว จำนวน 60,250,000 บาท และสมาชิกกองทุนชุมชนเมืองชำระเงินกู้แล้ว จำนวน 13,500,000 บาท รวมสมาชิกกองทุนที่ชำระเงินกู้แล้ว จำนวน 73,750,000 บาท ส่วนสมาชิกที่ค้างชำระเงินกู้เมื่อถึงกำหนดเวลาชำระเงิน ได้แก่ สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 280,500 บาท และสมาชิกชุมชนเมือง จำนวน 120,000 บาท รวมจำนวนเงินที่ค้างชำระเงินกู้ 400,500 บาท (สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบ้านนาสาร 2546)

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจึงเป็นกองทุนระดับชาติที่จัดให้หมู่บ้านและชุมชนเมืองทุกแห่ง ชุมชนละหนึ่งล้านบาทเพื่อเป็นตัวกระตุ้นให้ประชาชนมีความหวัง สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนโดยให้ประชาชนนำความสามารถ ภูมิปัญญาของตนเอง ทรัพยากรต่าง ๆ ของตนเองมารวมกับกองทุนของรัฐบาล แล้วบริหารจัดการให้มีการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ และร่วมรับผลประโยชน์ ทำให้ประชาชนมีโอกาสในการพบปะพูดคุย ช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามวิถีชีวิตของคนไทย นอกจากนี้ยังเป็นพื้นฐานในการเชื่อมโยงการมีส่วนร่วม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปสู่เครือข่ายองค์กรอื่น ๆ เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ครอบครัวเกิดกำลังซื้อ กำลังการผลิต ก่อให้เกิดรายได้ มีกำลังในการเก็บออม ลดหนี้สินของตนเอง ก็จะสามารถสร้างความมั่นคงและมั่นคงให้กับครอบครัว ทำให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืม

เมื่อครอบครัวมีความจำเป็นต้องกู้ยืมเงินมาใช้ในการประกอบอาชีพ เนื่องจากสาเหตุใดก็ตาม การกู้ยืมเงินจำเป็นต้องจ่ายดอกเบี้ยรวมทั้งต้องชำระคืนเงินต้นเมื่อถึงกำหนดจึงทำให้ครอบครัวต้องรับภาระในการจ่ายเงินเพิ่มขึ้น ดังนั้นการจัดการการเงินของครอบครัวจึงเป็นสิ่งจำเป็นมากต้องกำหนดเป้าหมายให้ชัดเจน แล้ววางแผนทางการเงินให้เหมาะสมกับสภาพตนเองทำการควบคุมการใช้จ่ายตามแผนที่วางไว้ จะเป็นการลดปัญหาและอุปสรรคที่จะเกิดขึ้นกับครอบครัวได้

2.1 การจัดการการเงินของครอบครัว

เงินเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่สำคัญสำหรับการดำรงชีวิตของครอบครัว ดังนั้นถ้าครอบครัวต้องการสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ต้องรู้จักจัดระเบียบการเงินของตนเองให้เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัว โดยต้องเริ่มต้นวางแผนการเงินของครอบครัวเสียแต่เนิ่นๆ แล้ว ก็ยอมทำให้มีโอกาสประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ดังเช่น วรณี ชลนภาสทิพย์ (2545: 59) กล่าวไว้ว่าการจัดการการเงินของครอบครัว มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความมั่งคั่งและมั่นคงนั้น ครอบครัวต้องรู้จักจัดการกับรายได้ รายจ่าย การออม และเลือกวิธีการลงทุนที่สามารถสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ครอบครัวด้วยความมั่นคงปลอดภัย ส่วน ดัลตัน อี แมคฟาร์แลนด์ (Dalton E. McFarland) อ้างถึงใน วรณี วงษา (2541: 105) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การจัดการเป็นกระบวนการที่ผู้จัดคิด มุ่งหวัง คงไว้และใช้ปฏิบัติงาน โดยอาศัยการประสานงาน และความพยายามที่จะร่วมมือกันของกลุ่ม ดังนั้นถ้าครอบครัวรู้จักจัดการวางแผน ประสานงานกันภายในครอบครัวก็จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการได้ นอกจากนี้การจัดการการเงิน ยังหมายถึง การจัดระเบียบการเงินของบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการรู้จักจัดหาเงินเข้ามาและใช้จ่ายออกไปอย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดผลดีจนบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ (สุขใจ น้ำมุด 2543: 3)

สำหรับโครงการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2541: 198) ได้กล่าวถึงการจัดการการเงินไว้ว่า เงินเป็นกลไกสำหรับการแลกเปลี่ยนในระบบ เศรษฐกิจ เป็นสิ่งแลกเปลี่ยนกับทรัพยากร และเป็นพื้นฐานการเปรียบเทียบค่านิยมของบุคคล ดังนั้นครอบครัวจึงมีความเสี่ยงทางการเงิน ซึ่งเป็นความเสี่ยงทางเศรษฐกิจทั่วไปเป็นสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่ครอบครัวไม่สามารถควบคุมได้ ส่งผลกระทบต่อกลุ่มชนโดยส่วนรวม เช่น การปรับราคาสินค้าให้สูงขึ้น ดอกเบี้ยสูง เป็นต้น และความเสี่ยงทางเศรษฐกิจของครอบครัว เป็นสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดผลกระทบต่อเฉพาะครอบครัว เช่น การลงทุนทำการค้า จึงได้มีวิธีการแก้ไขความเสี่ยงทางการเงินของครอบครัว โดยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถให้กับสมาชิกในครอบครัว ทำให้ความเสี่ยงกับการใช้จ่ายลดลง การมีหลักทรัพย์ การจัดบันทึกช่วยในการตรวจสอบรายรับรายจ่าย การทำแบบประมาณค่าใช้จ่าย การตั้งเป้าหมายอย่างชัดเจน ตรวจสอบความต้องการว่าจะใช้เงินอย่างไร มีความจำเป็นมากน้อยเท่าใดแล้วกะประมาณค่าใช้จ่าย สิ่งทีกล่าวมาสามารถเป็นแนวทางให้ครอบครัวลดความเสี่ยงทางการเงินได้

เนื่องจากแต่ละครอบครัวมีรายได้ที่แตกต่างกัน การเข้าใจถึงการจัดการการเงินที่เหมาะสมกับรายได้ของครอบครัวย่อมสามารถลดปัญหาต่าง ๆ ที่ตามมาได้ นอกจากนี้การจัดการการเงินของครอบครัวทำให้เกิดประโยชน์มากมาย นอกจากจะสร้างฐานะความมั่นคงให้กับครอบครัวแล้วยังเป็นการรู้จักใช้จ่ายเงินอย่างมีประสิทธิภาพ มีการลงทุนที่เหมาะสมด้วยเงินออม เพื่อเป็นการสร้างรายได้เพิ่มขึ้นมีเงินออม ทำให้สามารถดำรงชีวิตได้โดยมีรายได้ที่มั่นคง

2.2 หลักการจัดการการเงินของครอบครัว

กระบวนการจัดการเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดในการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการรวมทั้งค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า และมีการดำเนินงานตามระเบียบแบบแผน เพื่อช่วยให้การจัดการดำเนินไปตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง สำเร็จ รวดเร็ว เป็นที่น่าพอใจของทุกฝ่าย ดังนั้นการดำเนินการอย่างมีขั้นตอนจึงประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติ และการควบคุม ดัง วรวิณี ชลนภาสถิตย์ (2545: 143-144) ให้ข้อคิดว่า

การวางแผน (planning) หมายถึงการกำหนดแนวทางสำหรับการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ การวางแผนทางการเงินของครอบครัวจึงเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติด้านการเงินของครอบครัวเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

การปฏิบัติ (doing) หมายถึงการดำเนินการที่ยึดถือแผนเป็นแนวทาง การจดบันทึกเป็นสิ่งที่ต้องทำในกระบวนการของขั้นตอนนี้ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ในการนำไปประเมินความสำเร็จที่ได้รับ

การควบคุม (controlling) หมายถึงการกำหนดมาตรการหรือเครื่องมือต่าง ๆ ที่จะป้องกันไม่ให้เกิดสถานการณ์ใด ๆ ซึ่งจะทำให้ผลลัพธ์ที่ได้แตกต่างไปจากเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผน

การวางแผนเป็นการจัดทำล่วงหน้าเป็นการคาดคะเนเหตุการณ์ในอนาคตที่กำหนดเป็นแนวปฏิบัติ ส่วนการปฏิบัติจะเกิดขึ้นจริงในช่วงเวลาที่ต่างจากการวางแผน ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ดังนั้นการควบคุมจึงเป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์ที่คาดหวังตามแผนและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริง จึงเป็นแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ การรู้จักวางแผนและควบคุมการเงินของครอบครัวจึงสามารถสร้างความมั่นคงและมั่งคั่งให้แก่ครอบครัวได้

ส่วนโครงการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2541: 195) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดการไว้ดังนี้

1. การวางแผน เป็นการกำหนดการใช้ทรัพยากรให้เหมาะสมกับความต้องการของสมาชิกในครอบครัว ใช้ความคิดและพิจารณาอย่างรอบคอบ โดยอาศัยข้อมูลและประสบการณ์ รวมถึงการคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างแม่นยำ ใกล้เคียงความจริง ลักษณะแผนที่ดีจะต้อง ชัดเจน ยืดหยุ่นได้โดยสามารถปรับใช้ในบางสถานการณ์ มีความเป็นจริงคือสามารถปฏิบัติได้จริง และมีความซับซ้อนน้อยทำให้ง่ายต่อการปฏิบัติ

2. การควบคุมหรือการดำเนินงาน เป็นการปฏิบัติตามแผนที่ได้เตรียมไว้ ควบคุมการใช้ทรัพยากรอย่างฉลาดและประหยัด การควบคุมงานเป็นสิ่งที่ยากเพราะเกี่ยวพันอย่างใกล้ชิดกับการควบคุมจิตใจ ดังนั้นจึงต้องรู้จักปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ การจัดการในครอบครัวบางครั้งการใช้เครื่องอำนวยความสะดวกเข้ามาช่วยจะทำให้บรรลุเป้าหมายตามแผนได้รวดเร็ว ประหยัดเวลา พลังงาน และเงิน

3. การประเมินผล เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขการทำงานให้ดีขึ้น ซึ่งจะพบทั้งข้อดีและข้อเสียของการทำงาน

ดังนั้นถ้าครอบครัวมีหลักในการจัดการการเงินโดยมีการวางแผนที่ชัดเจน ควบคุมการดำเนินงาน และประเมินผลย่อมจะทำให้ครอบครัวบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ส่งผลถึงคุณภาพและความมั่นคงในชีวิตครอบครัวด้วย

ส่วนปัจจัยพื้นฐานในการวางแผนการเงินของครอบครัวนั้น ประกอบด้วย ปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการ คือ (สุพพตา ปิยะเกศิน 2539: 3)

1. ผู้มีส่วนร่วมในการวางแผน (Personal Input) โดยส่วนใหญ่แล้วหัวหน้าครอบครัวจะเป็นผู้กำหนดแนวทางการเงินร่วมกับภรรยา และบุตรที่เป็นผู้ใหญ่พอที่จะสามารถร่วมรับผิดชอบได้ แต่ถ้าเป็นคนโสดการวางแผนทางการเงินก็คือตัวของท่านเองเพียงผู้เดียว ซึ่งการมีส่วนร่วมในการวางแผนย่อมทำให้การดำเนินงานตามแผนเป็นไปได้ด้วยดี

2. รายได้ส่วนบุคคล เป็นปัจจัยสำคัญของการวางแผนทางการเงิน

3. การวิเคราะห์บันทึกทางการเงิน การควบคุมรายจ่ายที่ได้ผลมากที่สุดวิธีหนึ่งคือการตรวจสอบรายจ่าย เพื่อ

3.1 ให้สามารถจัดประเภทค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไปออก

3.2 ช่วยให้ผู้สามารถประมาณรายจ่ายที่อาจจะเกิดขึ้นได้ เพราะในบางครั้งรายจ่ายเช่นนี้อาจมีความจำเป็นในการใช้จ่ายเกิดขึ้นได้อีก นอกจากนั้นควรมีการประมาณรายจ่ายสำรองไว้ เพราะรายจ่ายบางรายการมีความจำเป็นต่อครอบครัวมากขึ้น ดังนั้น บันทึกทางการเงินนี้จึงสามารถช่วยให้วางแผนการเงินได้อย่างดี

การวางแผนการเงินของครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญ เพราะจะทำให้การจัดการการเงินของครอบครัวเป็นไปตามขั้นตอน และสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งการตั้งเป้าหมายนี้ควรกำหนดในระดับที่เหมาะสมและคิดว่าครอบครัวสามารถทำได้ การกำหนดเป้าหมายทางการเงินนั้นควรมีการตั้งเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว การตั้งเป้าหมายทางการเงินในระยะสั้นเพื่อให้ครอบครัวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีในปัจจุบัน ส่วนการตั้งเป้าหมายระยะยาวเพื่อให้ครอบครัวมีรากฐานที่มั่นคงและมีความสุขสบายในบั้นปลายของชีวิต

การวางแผนระยะสั้น เป็นสิ่งที่แสดงถึงความต้องการของครอบครัวในอนาคตที่มีระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการบริหารสินทรัพย์สภาพคล่อง เช่น เงินสด เงินฝากต่าง ๆ รวมทั้งการใช้เงินกู้ ดังนั้น ครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านซึ่งมีระยะเวลาในการกู้ 1 ปี ควรจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัวด้วยการวางแผนการใช้จ่ายในระยะสั้นให้เหมาะสม โดยการทำงานประมาณ (Budgeting) คือการจัดระบบข้อมูลทางการเงินที่เกี่ยวกับการคาดคะเนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับเงินกู้ยืมที่นำไปประกอบอาชีพ ซึ่งงบประมาณจะประกอบด้วยประมาณรายได้และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ในระยะสั้น ๆ เพื่อใช้ในการควบคุมค่าใช้จ่ายเหล่านั้นให้อยู่ภายในขอบเขตที่ต้องการ ทำให้ครอบครัวสามารถคาดคะเนได้ว่าจะมีเงินพอใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพหรือไม่ จะทำให้ไม่เกิดปัญหาในการใช้จ่ายเงินเกินตัวหรือการหาซื้อสิ่งของใดโดย

ไม่ได้มีการวางแผนล่วงหน้าและเมื่อมีการควบคุมค่าใช้จ่ายในการลงทุนประกอบอาชีพให้อยู่ภายในขอบเขตแล้วก็จะทำให้มีเงินเหลือใช้ สามารถนำไปชำระหนี้เงินกู้หรือเก็บออมสำหรับวันข้างหน้าได้ เมื่อเป้าหมายระยะสั้นทางการเงินของครอบครัวประสบผลสำเร็จสร้างฐานความมั่นคงทางการเงินได้ก็จะทำให้เป้าหมายทางการเงินระยะยาวของครอบครัวประสบผลสำเร็จไปด้วย

สำหรับการทำงบประมาณเป็นการประมาณการรายได้และค่าใช้จ่ายของบุคคลที่คาดว่าจะมีขึ้นในอนาคตข้างหน้า รายได้และค่าใช้จ่ายนี้ต้องเป็นรายการที่อยู่ในรูปของเงินสด ดังนั้นงบประมาณที่สร้างขึ้นจึงเป็นงบประมาณเงินสด การทำงบประมาณมี 4 ขั้นตอนดังนี้

1. การคาดคะเนรายได้หรือเงินสดรับ
2. การคาดคะเนค่าใช้จ่าย
3. การทำสรุปงบประมาณ
4. การปรับปรุงงบประมาณ

สำหรับการทำงบประมาณของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนทำได้โดย

1. การคาดคะเนรายได้ รายได้ของครอบครัวหรือเงินสดที่รับมานั้น เป็นรายได้ที่เกิดจากการกู้ยืมเงินกองทุนของครอบครัว
2. การคาดคะเนค่าใช้จ่าย เป็นการประมาณค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นโดยการกำหนดค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นของการลงทุนในการประกอบอาชีพ
3. การทำสรุปงบประมาณ หลังจากประมาณรายได้และค่าใช้จ่ายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นแล้ว ให้เอารายได้และจ่ายนั้นมาหักลบกันเพื่อจะได้ทราบว่าจะมีเงินสดคงเหลือ หรือขาดอยู่เท่าไรทำให้สามารถเตรียมหาทางแก้ไขได้
4. การปรับปรุงงบประมาณ การทำงบประมาณทำให้สามารถปรับปรุงงบประมาณหรือแก้ไขใหม่ให้เหมาะสมได้

การใช้งบประมาณให้ได้ผลเต็มที่นั้นจะต้องมีการควบคุมค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงให้เป็นไปตามงบประมาณที่วางไว้อยู่เสมอ ถ้าการใช้จ่ายเงินอยู่ในขอบเขตของเงินงบประมาณที่ได้กำหนดไว้ แสดงว่าครอบครัวสามารถจัดการการเงินได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ครอบครัวได้วางไว้

ครอบครัวควรจัดทำงบดุลด้วยเพื่อเป็นการแสดงถึงฐานะทางการเงิน ณ เวลาหนึ่ง ของครอบครัวนั้น ๆ ว่ามีความมั่งคั่งเพียงใด โดยการเปรียบเทียบระหว่างสินทรัพย์ หนี้สิน และ เงินทุนส่วนที่เป็นของเขา ซึ่งรายการทั้งสามจะสัมพันธ์และสมดุลตามสมการ ดังนี้คือ

$$\text{สินทรัพย์} = \text{หนี้สิน} + \text{ส่วนของผู้เจ้าของ}$$

ซึ่งหมายความว่า สินทรัพย์ที่ครอบครัวมีอยู่นั้นได้มาจากการที่ครอบครัวได้นำเงินไป ซื้อหามาและบางส่วนอาจจะเป็นการกู้ยืมเงินคนอื่นเพื่อซื้อมาก็ได้ สินทรัพย์ทั้งหมดที่ครอบครัวมี อยู่เมื่อหักหนี้สินที่ครอบครัวมีอยู่แล้วที่เหลือก็จะเป็นสินทรัพย์ที่ครอบครัวเป็นเจ้าของอย่างแท้จริง

$$\text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน} = \text{ส่วนของผู้เจ้าของ}$$

ถ้าครอบครัวมีส่วนที่เป็นส่วนของผู้เจ้าของมากเท่าไร หมายความว่าครอบครัวมีความ มั่งคั่งเท่านั้น (สุขใจ น้ำผุด 2543: 18) ดังนั้น งบดุลจึงเป็นบัญชีแสดงรายการแตกต่างระหว่าง หนี้สินกับทรัพย์สิน เพื่อให้รู้ฐานะการเงินระยะหนึ่งของครอบครัว

การจัดการการเงินเป็นกระบวนการจัดการที่ต้องใช้ความคิดในการกำหนดเป้าหมาย ที่ต้องการ รวมทั้งค้นหาวิธีการที่ดีที่สุดเพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า โดยการวางแผนการปฏิบัติเกี่ยวกับรายได้ รายจ่าย และการลงทุนของครอบครัว นำการควบคุมการปฏิบัติ งานมาใช้เพื่อป้องกันมิให้สถานการณ์ต่าง ๆ มาเป็นอุปสรรคต่อเป้าหมายที่วางไว้ และทำงบดุล เพื่อวัดฐานะทางการเงินของครอบครัวว่ามีความมั่งคั่งเพียงใด

3. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัว

การจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัวมีความสัมพันธ์กับตัวแปรหลายๆ ชนิด ได้แก่ ข้อมูลระดับบุคคล การวางแผนการใช้จ่ายเงิน หนี้สินเดิม สินทรัพย์เดิม และประเภทการลงทุน

3.1 ข้อมูลระดับบุคคล

ข้อมูลระดับบุคคลเป็นข้อมูลหลัก และเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินของครอบครัว ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครอบครัว ประชากรวัยฟิงฟิง และได้นำเสนอแนวคิดไว้ดังนี้

3.1.1 อายุ มีความสัมพันธ์โดยตรงต่อรายได้ คือบุคคลที่มีอายุน้อยจะมีความสามารถในการหารายได้ต่ำกว่าบุคคลที่มีอายุมากกว่า กลุ่มบุคคลที่มีอายุระหว่าง 35 – 55 ปี จะอยู่ในช่วงวัยทำงานและได้ผ่านการทำงานมาแล้วในช่วงเวลาหนึ่ง จนเรียกว่าเป็นผู้มีประสบการณ์ อีกทั้งมีความมุ่งหวังจะนำครอบครัวไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ จึงทุ่มเทความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ทำให้กลุ่มบุคคลในวัยนี้มีรายได้มาก (วรรณิ์ ชลนภาสธิธิย์ 2545: 85)

3.1.2 ระดับการศึกษา เป็นเกณฑ์เบื้องต้นในการกำหนดรายได้แม้ว่าจะไม่สามารถบ่งบอกได้อย่างถูกต้องแน่นอน แต่วาระดับการศึกษาก็เป็นปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดรายได้ จากการศึกษาค้นคว้าของ Sussangkarn และคณะ (1989 อ้างถึงใน อรรถวรรณ ยี่สาร 2538: 13) พบวาระดับการศึกษาที่สูงของหัวหน้าครอบครัวนำไปสู่การเก็บออมที่ต่ำ ถ้าตัวแปรอื่นๆ คงที่เหมือนกัน ที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะว่าการสะสมทุนของมนุษย์ในรูปแบบต่างๆ เช่น ทรัพย์สิน เนื่องจากว่าการที่มีการศึกษาสูงย่อมเป็นหลักประกันว่ารายได้ในอนาคตย่อมที่จะสูงขึ้นไปเรื่อยๆ จึงทำให้ความต้องการเก็บออมในปัจจุบันลดลง ซึ่งมีการทดแทนกันระหว่างการออมกับการศึกษาของผู้ที่เป็นลูก ยิ่งถ้าหากลูกมีการศึกษาที่สูงขึ้นไปพ่อแม่ก็ย่อมที่จะต้องสูญเสียเงินให้เล่าเรียนมากยิ่งขึ้น ทำให้การเก็บออมของครอบครัวลดลงตามไปด้วย

และจากการศึกษาของ โสภณ โจจน์ธำรงค์ อ้างถึงใน อรวรรณ ยี่สาร (2538: 13) ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมการออมของครอบครัวไทยในสมการการออม แยกตามระดับการศึกษาและภูมิภาคพบว่า หัวหน้าครอบครัวที่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษาจะเป็นผู้ออมที่มีความสำคัญต่ำ ขณะที่หัวหน้าครอบครัวที่มีการศึกษาสูงขึ้นคือ มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษาจะเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการออมมากขึ้น

การศึกษาหวังให้เกิดผลในการเปลี่ยนแปลงความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติที่ถูกต้อง การเรียนรู้ที่แท้จริงและถาวรของบุคคลซึ่งได้จากการศึกษา จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทั้งความรู้ ความคิด ความเชื่อ และการกระทำ วิธีการศึกษาจะช่วยให้ทุกคนรู้จักใช้ความคิดอย่างมีเหตุผลด้วยตนเอง รู้จักเลือก รู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง (ประภาเพ็ญ สุวรรณ 2526: 147-150 อ้างถึงใน พิมพิลาศ ตันติพงษ์ 2540: 7) ฉะนั้นบุคคลที่มีระดับการศึกษาสูงย่อมมีโอกาสในการได้รับความรู้ สามารถแสวงหาความรู้เพิ่มเติม และสามารถรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ ได้มากกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อยกว่า

3.1.3 อาชีพ การเลือกอาชีพเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดวิถีการดำเนินชีวิตของบุคคล ผู้ที่มีอาชีพดีมีรายได้สูงย่อมจะมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีกว่าและสะดวกสบายได้มากกว่าผู้ที่มีรายได้น้อย และย่อมสามารถกำหนดเป้าหมายทางการเงินของตนได้สูงกว่าได้ด้วยการตั้งเป้าหมายในระดับที่เหมาะสมกับอาชีพของตนเอง และคิดว่าตนเองสามารถทำได้ ก็จะมีบรรลุผลสำเร็จตามที่วางไว้ (สุขใจ น้ำผุด 2543: 10) จากการศึกษานี้ของ Sussangkarn และคณะ อ้างถึงใน อรวรรณ ยี่สาร (2538: 14) พบว่าครอบครัวที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรมีแนวโน้มในการออมมาก ซึ่งเรื่องนี้ Jansen ได้ให้ความเห็นว่า อาจเป็นไปได้ที่ครอบครัวที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรมีการออมมากก็เพราะว่ามีสาเหตุมาจากตลาดทุนในประเทศยังไม่สมบูรณ์พอที่จะกระจายสินเชื่อไปทั่วถึงครอบครัวที่ประกอบอาชีพทางการเกษตร จึงทำให้ผู้ที่ประกอบอาชีพทางการเกษตรจำเป็นต้องสะสมเงินทุนด้วยตนเองโดยการเก็บออม

3.1.4 รายได้ คือจำนวนเงินสดที่บุคคลได้รับเข้ามา ซึ่งเงินที่ได้รับเข้ามานี้ อาจจะมาได้จากหลายทาง เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เงินปันผล ดอกเบี้ย ฯลฯ (สุขใจ น้ำผุด 2543: 23) จากการศึกษานี้ของ อรวรรณ ยี่สาร (2538: 12) พบว่าการออมเฉลี่ยในช่วงอายุต้นๆ จะเพิ่มขึ้น และในที่สุดจะลดลงเมื่ออายุของหัวหน้าครอบครัวเพิ่มขึ้น รายได้และทรัพย์สินเป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดการบริโภค การศึกษาส่วนใหญ่มักใช้ระดับรายได้ต่อหัวหรือทรัพย์สินทางการเงินเป็นตัวแปรที่ใช้ในการอธิบายในส่วนของรายได้และทรัพย์สิน ซึ่งระดับรายได้ต่อหัวได้ถูกให้สมมติให้มีผลในทางบวกต่ออัตราการออม ที่กล่าวเช่นนี้เพราะว่าคนรวย

ยอมมีเงินออมไว้มากๆ เพื่อเป็นหลักประกันการบริโภคในอนาคต ซึ่งคนจนยอมมีการออมบ้างเล็กน้อย เพื่อคงการบริโภค เพื่อความอยู่รอดเมื่อถึงเวลาที่รายได้ของเขาแปรเปลี่ยนในขณะที่เขาไม่มีทรัพย์สินและไม่มีโอกาสในการกู้ยืม ซึ่งจากสมมติฐานวัฏจักรชีวิตและรายได้ถาวร ได้กล่าวไว้ว่า เมื่อครอบครัวมีรายได้สูงขึ้นสัดส่วนการออมต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นจะน้อยลง แสดงว่าครอบครัวจะออมน้อยลงในปัจจุบันเมื่อเขาคาดว่ารายได้จะสูงขึ้นในอนาคต และอัตราการออมจะสูงมากในครอบครัวที่มีรายได้สูง และสมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคน

3.1.5 ขนาดครอบครัว หมายถึงจำนวนสมาชิกภายในครอบครัว สมาชิกภายในครอบครัวเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่ามากภายในครอบครัว ทรัพยากรส่วนบุคคลได้แก่ แรงงาน ความรู้ ความสามารถ ทักษะ ที่มีอยู่ในตัวเป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในการจัดการภาระกิจในครอบครัวได้ นอกจากนี้ขนาดครอบครัว ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญต่อการใช้ทรัพยากรเป็นอย่างยิ่ง ซึ่ง พิณทิพย์ บริบูรณ์สุข (2541: 50) ได้กล่าวว่า ครอบครัวเล็กยอมใช้ทรัพยากรน้อยกว่าครอบครัวขนาดใหญ่ และเทียนชัย มักเที่ยงตรง (2537: 29) ให้ข้อคิดว่า ขนาดครอบครัวและลักษณะการใช้แรงงานของสมาชิกในครอบครัวจะเป็นตัวกำหนดหรือข้อจำกัดของแรงงานในครอบครัวที่ใช้ในการผลิตทางการเกษตร ซึ่งปัจจัยสำคัญในการกำหนดปริมาณผลผลิตอันส่งผลต่อระดับรายได้ของครอบครัว เพราะว่าแรงงานในครอบครัวการเกษตรมีความจำเป็นมาก ถ้าขาดแรงงานไปจะทำให้ค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพสูงส่งผลต่อรายได้ที่ได้รับลดลง ดังนั้นแรงงานของสมาชิกในครอบครัวจึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญมาก ส่วน ประหยัด สายวิเชียร (2545: 102-103) กล่าวว่า สมาชิกในครอบครัวเป็นทรัพยากรของครอบครัว ความสามารถของสมาชิกของแต่ละครอบครัวย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นครอบครัวใดที่สามารถนำความสามารถของสมาชิกในครอบครัวออกมาใช้เต็มศักยภาพก็จะทำให้เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง ความสามารถจะแสดงออกมาเป็นทักษะเฉพาะตัวของสมาชิกในครอบครัว เช่น ความสามารถในเชิงศิลป์ ในการใช้มือและเครื่องมือประดิษฐ์ งานหัตถกรรมต่าง ๆ นั้นเป็นความสามารถทางงานฝีมือบวกกับความสามารถทางด้านสติปัญญาทั้งสิ้น ซึ่งความสามารถบางอย่างถ่ายทอดได้แต่บางอย่างไม่มีการถ่ายทอดให้ผู้อื่น

ถ้าครอบครัวเห็นความสำคัญและให้สมาชิกในครอบครัวออกมาแสดงความสามารถในการผลิตก็จะทำให้ครอบครัวประสบความสำเร็จ มีความเข้มแข็งมั่นคงต่อไป ยิ่งถ้าครอบครัวมีสมาชิกหลายคนก็ยอมเป็นพลังอันยิ่งใหญ่ที่จะทำให้ครอบครัวเติบโตได้ในที่สุด

3.1.6 ประชากรวัยฟุ้งฟิง หมายถึงผู้ฟุ้งฟิงหรือผู้ไม่มีเงินได้ เป็นปัจจัยสำคัญที่กำหนดพฤติกรรมกรรมการออม ทั้งนี้เพราะว่าผู้ฟุ้งฟิงเป็นภาระของครอบครัวต้องให้ความอุปการะเลี้ยงดู ทำให้รายจ่ายของครอบครัวเพิ่มขึ้น (กฤติกา นิ่มสถาพันธ์ 2535: 22) ซึ่งสอดคล้องกับ อมรรัตน์ เจริญชัย และคณะ (2533: 19) ให้อีกว่า ประชากรวัยฟุ้งฟิง คือคนที่ไม่มียาได้ต้องให้ประชากรในวัยแรงงานหาทรัพยากรต่างๆ ให้ ในครอบครัวทุกครอบครัวจะมีพ่อแม่ และพี่คนโตๆ เป็นประชากรในวัยแรงงาน ส่วนลูกเล็กๆ และคนชราเป็นประชากรในวัยฟุ้งฟิง และวัยทำงานในประเทศอุตสาหกรรมนับอายุ 15 - 65 ปี

จากการศึกษาของ โสภณ โรจน์ธำรงค์ อ้างถึงใน อรวรรณ ยี่สาร (2538: 17) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรมกรรมการออมของครอบครัวไทยในสมการการออม แยกตามอัตราฟุ้งฟิงและภูมิภาค โดยใช้จำนวนผู้ที่ไม่มีเงินได้ในครอบครัวแทนอัตราการฟุ้งฟิงเป็นปัจจัยกำหนดการออมพบว่าอัตราการฟุ้งฟิงเป็นปัจจัยที่กำหนดการออม และมีความสัมพันธ์ในทางลบต่ออัตราการออมของประเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติตามที่คาดหมายไว้ ยกเว้นในเขตเทศบาลของภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

จากข้อมูลทีกล่าวมาข้อมูลระดับบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครอบครัว และประชากรวัยฟุ้งฟิง จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลต่อการจัดการการเงินของครอบครัว

3.2 หนี้สินเดิม

หนี้สิน เป็นภาระผูกพันที่จำเป็นต้องชำระด้วยเงิน หรือให้บริการคืน หรือคืนด้วยสินทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่ง หนี้สินประกอบด้วยหนี้ 2 ประเภท ได้แก่

1. หนี้สินระยะสั้น เป็นภาระผูกพันอันเกิดจากการซื้อสินค้าและบริการ การกู้ยืม ฯลฯ ที่เป็นการผูกพันที่เกิดอยู่ในวงจรดำเนินงาน และเกี่ยวกับวงจรดำเนินงาน

2. หนี้สินระยะยาว เป็นหนี้ที่มีภาระผูกพันชำระเงินเกินกว่าหนึ่งปี เช่น เงินกู้ระยะยาว (เพชรี ชุมทรัพย์ อ้างถึงใน กฤติกา นิยมสถาปนิก 2535: 20)

หนี้สิน (liabilities) คือเงินที่เราได้กู้ยืมคนอื่นเข้ามา และมีพันธะต้องชำระคืนในอนาคต (สุขใจ นำบุตร 2543: 18)

ครอบครัวที่จำเป็นต้องมีหนี้สินอาจจะเกิดจากภาวะความจำเป็นหลายประการ ตามความเห็นของนักเศรษฐศาสตร์ยุคปัจจุบัน กล่าวว่าหากมีความจำเป็นในการลงทุน หรือแก้ไขสถานะเศรษฐกิจก็ควรจะต้องใช้เงินกู้มาดำเนินการแก้ไขปัญหา (ภูมิศักดิ์ หงษ์หยก 2537: 36) สำหรับแหล่งเงินกู้ที่ครอบครัวสามารถนำมาแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีหลายสถาบัน ซึ่ง ภูมิศักดิ์ หงษ์หยก (2537: 43) กล่าวว่า แหล่งเงินกู้ภายในประเทศได้แก่ แหล่งเงินกู้ของประชาชน ธนาคารออมสิน ธนาคารพาณิชย์ หรือสถาบันการเงินต่างๆ ภายในประเทศ

จากข้อมูลที่กล่าวมาแหล่งเงินกู้นั้น มีทั้งสถาบันการเงินในระบบ และสถาบันการเงินนอกระบบ ดังนี้

1. สถาบันการเงินในระบบ ได้แก่ สถาบันการเงินต่างๆ ของรัฐบาล ธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ออมทรัพย์ ฯลฯ

2. สถาบันการเงินนอกระบบ เป็นแหล่งเงินกู้ของประชาชน หรือนายทุน เงินกู้ที่รัฐบาลไม่สามารถควบคุมได้ ได้แก่ การกู้ยืมเงินจากนายทุนเงินกู้ ญาติพี่น้อง การเล่นแชร์ ฯลฯ

ดังนั้นครอบครัวที่มีการกู้ยืมเงินจากแหล่งเงินกู้ต่างๆ ย่อมมีหนี้สินเกิดขึ้น หนี้สินเหล่านี้จึงเป็นหนี้สินเดิมที่เกิดขึ้นก่อนการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ที่มีพันธะต้องชำระคืนด้วยสินทรัพย์หรือเงินอย่างใดอย่างหนึ่งต่อไปในอนาคต

3.3 ประเภทการลงทุน

การลงทุน หมายถึงการนำเงินออม หรือเงินที่สะสมไว้ หรือเงินกู้ยืมมาจากสถาบันการเงิน ไปซื้อเครื่องมือเครื่องจักร ที่ดิน หรือทรัพย์สินอื่น ๆ เช่น หลักทรัพย์ เพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทนอาจจะในรูปแบบของกำไร ดอกเบี้ย หรือเงินปันผลสุดแล้วแต่ประเภทของการลงทุนนั้น ๆ (ทวี วิริยฑูรย์ และสุภาว จุลนาพันธ์ 2535: 5) เนื่องจากผลตอบแทนของการลงทุนคือการเพิ่มรายได้ของครอบครัว ดังนั้นครอบครัวจึงจำเป็นต้องพิจารณาการลงทุนให้รอบคอบว่าครอบครัวลงทุนประกอบอาชีพตามความถนัด ความรู้ ความสามารถของครอบครัวแล้วยังต้องคำนึงถึงตลาดที่จะมารองรับเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน ตามแนวคิดของ สุชาติ สถาวรวงศ์ (2545: 189) กล่าวว่าการลงทุนเป็นการพิจารณาจัดสรรเงินโดยต้องวิเคราะห์ถึงภาวะการณ์ต่าง ๆ เพื่อจะนำเงินดังกล่าวไปลงทุน และพิจารณาถึงผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับเปรียบเทียบกับความเสี่ยงจากการลงทุนที่ยอมรับได้ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และก่อให้เกิดความมั่นคงในครอบครัว

สำหรับการลงทุนของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านนั้นสามารถนำเงินไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้แก่ การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ การประมง ค้าขาย การบริการ ฯลฯ จากการลงทุนในการประกอบอาชีพที่กล่าวมานั้นสามารถแยกได้เป็น การประกอบอาชีพทางภาคเกษตร และการประกอบอาชีพที่ไม่ใช่การเกษตร แต่ไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไรจุดมุ่งหมายของการลงทุนต้องพิจารณาถึงผลตอบแทนที่จะได้รับเมื่อเปรียบเทียบกับความเสี่ยงจากการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดรายได้ของครอบครัวที่สามารถชำระหนี้เงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านได้ตามระยะเวลาที่กำหนดและสามารถมีเงินออมเกิดขึ้น นั่นแสดงถึงครอบครัวได้มีการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านได้อย่างเหมาะสม

3.4 สินทรัพย์เดิม

สินทรัพย์ (assets) หมายถึงสิ่งที่คุณเป็นเจ้าของ (วรรณิ ชลนภาสฤติย์ 2545: 170) ส่วน เพชรี ชุมทรัพย์ อ้างถึงใน กฤติกา นิมัสถาพันธ์ (2535: 19) ได้แบ่งสินทรัพย์ ออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. สินทรัพย์หมุนเวียน เป็นสินทรัพย์ที่มีโอกาสและระยะเวลาที่จะเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็ว เช่น เงินสด เงินฝากธนาคาร ลูกหนี้ สินค้าคงเหลือ ค่าใช้จ่ายล่วงหน้า ฯลฯ
2. สินทรัพย์ถาวร เป็นสินทรัพย์ที่มีตัวตนและมีอายุการใช้งานยาวกว่า 1 ปี ปกติแล้วมีไว้เพื่อใช้มิใช่มีไว้เพื่อจำหน่าย เช่น รถยนต์ อาคาร ที่ดิน ฯลฯ โดยปกติสินทรัพย์ถาวรเมื่อใช้ไปแล้วจะเสื่อมราคา ยกเว้นที่ดิน

สำหรับ สุขใจ น้ำมุด (2543: 18) ได้กล่าวถึงสินทรัพย์ คือรายการทรัพย์สินต่าง ๆ ที่บุคคลเป็นเจ้าของอยู่ซึ่งมีมากมายหลายประเภทแตกต่างกันตามลักษณะและประโยชน์ของการใช้สอย และได้แบ่งสินทรัพย์ออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. สินทรัพย์สภาพคล่อง คือสินทรัพย์ซึ่งบุคคลมีอยู่เพื่อการใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน มีความคล่องตัวสูงนำมาใช้จ่ายซื้อหาสิ่งที่ต้องการได้ทันที สินทรัพย์เหล่านี้ได้แก่ เงินสด เงินฝากธนาคาร ฯลฯ
2. ทรัพย์สินแท้จริง ได้แก่ สินทรัพย์ที่มีตัวตนที่มีราคาค่อนข้างสูง และมีอายุการใช้งานค่อนข้างนาน สินทรัพย์เหล่านี้ได้แก่ บ้านที่อยู่อาศัย รถยนต์ ฯลฯ
3. ทรัพย์สินส่วนตัว เป็นทรัพย์สินที่มีตัวตนมีไว้เพื่อใช้สอยส่วนตัวสำหรับหาความสุขและความสะดวกสบายให้กับชีวิต ทรัพย์สินเหล่านี้ได้แก่ เสื้อผ้า เครื่องใช้ เครื่องประดับ
4. ทรัพย์สินเงินลงทุน ประกอบด้วยสินทรัพย์ทางการเงินต่าง ๆ ซึ่งมีไว้เพื่อหวังจะมีรายได้ตอบแทนจากการลงทุนในสินทรัพย์เหล่านี้ เป็นการลงทุนเพื่อสะสมไว้สำหรับความมั่นคงในอนาคต ทรัพย์สินการลงทุนต่าง ๆ ได้แก่ การลงทุนในที่ดิน หุ้นกู้ กิจการลงทุนในธุรกิจ ซึ่งสินทรัพย์ลงทุนเหล่านี้จะมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้แผนการเงินระยะยาวของบุคคล ประสบผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

สินทรัพย์ จึงเป็นสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลที่เป็นเจ้าของ สำหรับสินทรัพย์เดิมของครอบครัวที่กู้เงินกองทุนหมู่บ้านได้แก่ รถยนต์ รถไถ ที่ดิน เครื่องจักร อาคาร เครื่องสูบน้ำ เครื่องพ่นยา จักรเย็บผ้า ฯลฯ ซึ่งสิ่งเหล่านี้นำมาใช้ในการประกอบอาชีพที่ได้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านมาลงทุนจะช่วยลดรายจ่ายในการลงทุนได้ส่วนหนึ่ง

3.5 การวางแผนการใช้จ่ายเงิน

การวางแผนการใช้จ่ายเป็นสิ่งสำคัญสำหรับครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนสมาชิกในครอบครัวควรมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลเกี่ยวกับอาชีพที่จะลงทุน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง วิธีการดำเนินงาน และการติดตามผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นเพื่อให้การวางแผนการใช้จ่ายเงินของครอบครัวที่กู้ยืมเงินมีประสิทธิภาพ ครอบครัวจึงต้องมีการจัดทำงบประมาณเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้สอดคล้องกับจำนวนเงินกู้ยืม

การกู้ยืมเงินกองทุนของครอบครัวเป็นการกู้ยืมเงินระยะสั้นภายในเวลา 1 ปี ดังนั้นการวางแผนการใช้จ่ายเป็นเพียงระยะสั้น ดัง สุพพตา ปิยเกศิน (2539: 77) กล่าวว่า การจัดการการเงินในระยะสั้นโดยการทำบันทึกสั้นๆ เกี่ยวกับงบประมาณรายได้และรายจ่าย เพื่อให้การวางแผนในการจัดการชำระหนี้สินระยะสั้นของครอบครัวให้หมดภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญาเงินกู้ บันทึกดังกล่าวมักเป็นการทำงบประมาณรายจ่ายดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้ในระยะสั้นซึ่งหมายความว่ารายจ่ายในอนาคตของครอบครัวมีรายจ่ายดอกเบี้ยเงินกู้เพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง

ในการวางแผนทางการเงินเพื่อนำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพนั้น สุมาลี จิระมิตร (2541: 135) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผนทางการเงินโดยทั่วไปประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินของอาชีพในอดีต ปัจจุบัน และคาดการณ์ถึงแนวโน้มในอนาคต เพื่อนำมาพิจารณาในการกำหนดเป้าหมายของอาชีพร่วมกับงานอื่นๆ เพื่อจัดทำแผนการประกอบอาชีพ
2. พิจารณาถึงตลาดที่จะรองรับผลผลิตจากการประกอบอาชีพ
3. การจัดทำงบประมาณเงินทุน เมื่อได้กำหนดเป้าหมายและทิศทางของอาชีพแล้ว ควรจะวางแผนถึงความต้องการสินทรัพย์ที่จะนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ รวมถึงความต้องการใช้เงินทุนหมุนเวียนเพื่อการประกอบอาชีพ การทำงบประมาณเงินทุนทำให้ครอบครัวรู้ถึงจำนวนเงินที่ต้องการใช้ในการประกอบอาชีพ และเวลาที่ต้องการใช้เงิน
4. การจัดทำงบประมาณเงินสดจากการพยากรณ์ตลาดและจากการจัดทำงบประมาณเงินทุน นำข้อมูลต่างๆ มาพิจารณาประกอบกับการคาดการณ์เกี่ยวกับการรับเงินสดและการจ่ายเงินสดของการประกอบอาชีพในช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อจัดทำงบประมาณเงินสดของระยะเวลาต่างๆ ตามแผนที่ต้องการ

5. จัดทำงบการเงินโดยคณะบางส่วนจากข้อมูลต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น นำมาจัดทำงบการเงินโดยคณะของงวดต่างๆ ตามแผนที่ต้องการ งบการเงินโดยคณะที่จัดทำขึ้นเป็นแผนงานที่แสดงออกในรูปของตัวเลข

6. จากงบการเงินโดยคณะบางส่วนในขั้นที่ 5 นำมาพิจารณาจำนวนเงินทุนที่ต้องการและวางแผนจัดหาเงินทุนจากภายนอก หรือวางแผนการลงทุน

7. ขั้นสุดท้ายคือ นำนโยบายการจัดการเงินทุนและนโยบายการลงทุนขั้นที่ 6 มาปรับปรุงงบการเงินโดยคณะบางส่วนที่ทำไว้ในขั้นที่ 5 เพื่อให้ได้งบการเงินโดยคณะในงวดที่ต้องการพิจารณาอย่างสมบูรณ์

จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นนั้นครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนการใช้จ่ายเงินให้ถูกต้องเหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพ โดยการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและสถานะทางการเงินที่ผ่านมา เพื่อนำมากำหนดเป้าหมาย แล้วจัดทำแผนการประกอบอาชีพซึ่งต้องพิจารณาถึงตลาดที่จะรองรับผลผลิตจากการลงทุน จัดทำงบประมาณเงินทุนโดยคำนึงถึงเงินกู้ สินทรัพย์เดิมของครอบครัว รวมถึงแรงงานของสมาชิกในครอบครัว และจัดทำงบประมาณ สำหรับการจัดทำงบประมาณจะเป็นการจัดทำงบประมาณระยะสั้นเพราะเป็นการกู้ยืมเงินในระยะ 1 ปี ซึ่ง สุพพตา ปิยะเกตุสิน (2539: 86) ได้กล่าวไว้ว่า งบประมาณระยะสั้นเป็นงบประมาณแสดงรายละเอียดของงบประมาณประจำปี วิธีการที่ง่ายที่สุดในการทำงบประมาณระยะสั้นคือ การทำกระดาษทำการแสดงรายละเอียดการใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงทุกครั้งที่ครอบครัวมีการใช้จ่าย เช่น อาจเป็นกระดาษทำการต่อวัน ต่อสัปดาห์ หรือต่อเดือนและเพื่อให้ทราบว่าครอบครัวได้มีการปฏิบัติตนในการใช้จ่ายให้เป็นไปตามงบประมาณที่วางไว้หรือไม่ และสามารถกระทำได้โดยการตรวจสอบกระดาษทำการกับงบประมาณของครอบครัว และวิเคราะห์รายจ่ายที่เกิดขึ้นว่ามีรายจ่ายส่วนเกินหรือรายจ่ายส่วนขาดจากงบประมาณที่วางไว้ ผลของการตรวจสอบจะทำให้สามารถปรับงบประมาณของครอบครัว โดยการกันเงินงบประมาณไว้ให้มากขึ้นหรือน้อยลงในการทำงบประมาณการลงทุนในอนาคต และควบคุมการใช้จ่ายในลำดับต่อไปไม่ให้เกิดความแตกต่างเกิดขึ้นมาก

ดังนั้นการวางแผนการใช้จ่ายจึงเป็นการกำหนดเป้าหมาย ทิศทาง วิธีการดำเนินงาน และการติดตามผลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยการจัดทำงบประมาณเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้สอดคล้องกับรายได้ของครอบครัว

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการเงิน

ได้มีนักวิชาการให้แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการเงินไว้มากมาย ในที่นี้จะกล่าวถึง แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการเงิน ทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์กับการจัดการการเงินของครอบครัว และแนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของครอบครัว

4.1 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการการเงิน

บริกแฮม และคณะ (2544: 8-9) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การจัดการการเงินจะครอบคลุมความหมายที่กว้างที่สุด และการจัดการการเงินเป็นเรื่องสำคัญมาก ดังนั้นหน้าที่ของการจัดการการเงินจะครอบคลุมถึงการตัดสินใจ การระดมทุน การกำหนดนโยบาย และการใช้จ่ายเงิน

ดังนั้นผู้ที่มีหน้าที่ในการหาเงิน ก็คือการจัดหาเงินทุน และใช้เงินทุนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้มูลค่าของกิจการสูงที่สุด ซึ่งประกอบด้วย

1. การพยากรณ์และการวางแผน (Forecasting and planning) ซึ่งจะต้องคำนึงถึงการดำเนินการไปในทิศทางใด
2. การตัดสินใจลงทุนและการจัดหาเงินทุน (Major investment and financing decisions) ครอบครัวจะประสบความสำเร็จและมีการเจริญเติบโตในการลงทุนนั้น จะต้องตัดสินใจว่าจะลงทุนในสินทรัพย์ถาวรเท่าใด และจะจัดหาเงินทุนจากแหล่งใด รวมทั้งต้องตัดสินใจว่าจะใช้เงินลงทุนในระยะสั้นหรือระยะยาวจึงจะเหมาะสมกว่ากัน
3. การประสานงานและการควบคุม (Coordination and control) จะต้องมีการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ เพื่อให้การตัดสินใจในการดำเนินการไม่มีผลกระทบต่อฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง
4. การติดต่อกับตลาดทางการเงิน (Dealing with the financial markets) เพราะเป็นแหล่งระดมเงินทุนที่จะนำมาใช้ในกิจการ
5. การจัดการความเสี่ยง (Risk management) การทำกิจการทุกประเภทต้องเผชิญกับความเสี่ยง อาจเป็นความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติ หรือความเสี่ยงจากความไม่แน่นอนของราคาสินค้า ดังนั้นจึงควรหาวิธีป้องกันที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด

นอกจากนี้ เบญจวรรณ รัชส์สุธี (ม.ป.ป.: 4-6) ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทางการเงินว่าต้องมีการวางแผนเกี่ยวกับการเงิน การจัดหาทุน และการจัดสรรเงินทุนไว้ดังนี้

1. Anticipation การวางแผนเกี่ยวกับการเงิน โดยการพิจารณาว่ากิจการมีความจำเป็นต้องใช้เงินทุนเท่าใดสำหรับการดำเนินงานในอนาคต การวางแผนการใช้เงินทุนต้องพยากรณ์เหตุการณ์ต่างๆ ที่ทำให้เงินสดมีการเคลื่อนไหวเข้าหรือออก เมื่อวางแผนการประมาณการดำเนินงานแล้วก็จัดทำงบประมาณเงินสดรับและจ่าย ซึ่งจะช่วยให้ทราบจำนวนเงินที่ต้องการใช้ในอนาคตได้ และจะต้องคำนึงถึงความไม่แน่นอนของกิจการ ดังนั้นการวางแผนทางการเงินจึงต้องยืดหยุ่นได้ เพื่อให้สามารถปรับตัวให้เข้ากับเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงได้

2. Acquisition เป็นการจัดหาทุนให้เหมาะสมมาใช้ในกิจการ คือเงินทุนที่ต้องการใช้นั้นได้จัดหาเมื่อใด เวลาใด จากแหล่งเงินทุนไหน และด้วยวิธีการอย่างไร เงินทุนควรจะหามาก่อนเวลาที่กิจการจำเป็นต้องใช้เงินจริงๆ และแหล่งเงินทุนที่ผู้จัดการทางการเงินจะได้นั้นขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ต้องการใช้เงินทุน และหลักฐานที่สามารถใช้ในการจัดหาเงินทุน

3. Allocation การจัดสรรเงินทุนในการทำกิจการควรไปลงทุนในสินทรัพย์หลายๆ ประเภท เพื่อให้กิจการมีทั้งสภาพคล่อง ความสามารถในการทำกำไร และไม่ให้เกิดการเสี่ยงภัยทางการเงินที่จะทำให้ไม่มีเงินชำระหนี้จนเกิดการเสื่อมเสียชื่อเสียงฐานะทางเครดิต และเพื่อให้เจ้าของได้รับความมั่งคั่งสูงที่สุดด้วย

ครอบครัวที่มีความสามารถในการจัดการจะทำให้ครอบครัวพัฒนาได้นั้น
สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2546: 121-122) ให้แนวคิดการดำเนินการดังนี้

1. การรู้จักตนเอง (Self knowing) ในด้านเศรษฐกิจ สภาพครอบครัวแล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อที่จะใช้เป็นประโยชน์

2. การวางแผน (Planning) เป็นงานที่จะต้องทำหลังจากการสำรวจตนเอง แผนหรือโครงการจะถูกจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหา หรือเพื่อสร้างความเจริญให้กับครอบครัวด้านใดด้านหนึ่ง

3. การจัดกระบวน (Organizing) เป็นงานขั้นถัดมาหลังจากมีแผนการจัดกระบวน คือการเตรียมความพร้อมทั้งในแง่คน วัสดุอุปกรณ์ เงินค่าใช้จ่าย และสถานที่

4. การประเมิน (Evaluating) เป็นสิ่งที่จะต้องจัดทำหลังจากงานดำเนินไปได้สัก ระยะเวลาหนึ่ง การประเมิน คือการตรวจตรางานที่ทำว่าดำเนินไปตามแผนหรือไม่ ถ้าเป็นไปตาม เป้าหมาย มีทางที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้นหรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามแผนจะแก้ไขอย่างไร การประเมิน งานระหว่างดำเนินการอยู่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า การกำกับงาน (monitoring) การประเมินตอน งานเสร็จแล้วเพื่อให้ทราบว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่ ครบถ้วนหรือไม่ มีปัญหาอุปสรรคอะไร บ้างมีแนวทางแก้ไขอย่างไร

สำหรับ ไทด์แมนและโอฮารา อ้างถึงใน วัชตมิกา เลิศฤทธิกุล (2544: 43) มองเห็น ว่าการวางแผนการเงิน เป็นกระบวนการที่ครอบคลุมใช้ในการจัดการการเงินของครอบครัว เป็น วิธีการแสดงออกถึงประสิทธิภาพในการจัดการการเงินของครอบครัว ดังนั้นการวางแผนการใช้จ่าย จึงต้องปรับให้เหมาะสมกับสภาพครอบครัว ให้สอดคล้องกับการลงทุน และเงื่อนไขต่าง ๆ การ วางแผนการเงินนี้จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ต้องผ่านกระบวนการ 2 ระยะ คือ

1. ขั้นคาดการณ์ล่วงหน้า หรือขั้นการเตรียมการวางแผนการเงิน การวางแผนการ เงินที่จะช่วยให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ แบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

1.1 ขั้นการสำรวจ (Exploration) สมาชิกในครอบครัวสำรวจและประเมินครอบ ครัวในด้านต่าง ๆ เพื่อเรียนรู้อุปนิสัยทางการเงิน เงื่อนไข และข้อจำกัด ของครอบครัวเป็นอย่าง ไร ยอมรับการวางแผนของครอบครัวได้มากน้อยแค่ไหน

1.2 ขั้นก่อตัวของความคิด (Crystallization) หลังจากได้ประเมินครอบครัวและ วิเคราะห์การวางแผนการเงินแล้วจะรวมตัวกันเป็นแนวความคิดซึ่งจะนำไปใช้ในการกำหนดเป้า หมายและระยะเวลาที่เป็นไปได้และสมเหตุสมผลในการวางแผนการเงิน

1.3 ขั้นเลือกการวางแผนการเงิน (Choice) จัดสัดส่วนการใช้จ่ายเงินให้ เหมาะสม เมื่อได้กู้เงินมาแล้วควรจัดสรรการใช้จ่ายให้เหมาะสมสำหรับครอบครัวที่กู้เงินกองทุน หมูบ้านค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายที่นำมาลงทุนในการประกอบอาชีพ ได้แก่ ซื้อเมล็ดพันธ์ พืช อาหารสัตว์ สารเคมีต่าง ๆ ฯลฯ รวมถึงค่าดอกเบี้ย จึงควรมีการกันเงินไว้ในส่วนที่จำเป็นไว้ ก่อน

1.4 ขั้นทำความเข้าใจกระจ่างชัด (Clearance) เมื่อวางแผนการเงินแล้วควร พิจารณารายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อทำความเข้าใจให้กระจ่างชัดในทุกแง่มุม

2. **ขั้นปรับตัว (Aspect of Implementation or Adjustment)** แบ่งเป็นขั้นย่อย
3 ขั้น ดังนี้

2.1 **ขั้นนำเข้าสู่การวางแผนการเงิน (Introduction)** ลงมือทำตามแผนที่วางไว้

2.2 **ขั้นเปลี่ยนแปลงปรับปรุง (Reformation)** ถ้าแผนการเงินที่วางไว้ไม่บรรลุตามเป้าหมายหรือมีปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการ ก็สามารถปรับแผนให้เหมาะสมต่อไป

2.3 **ขั้นความมั่นคงในการวางแผน (Integration)** เมื่อการวางแผนประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ก็จะทำให้ครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นในระดับหนึ่ง

จากแนวคิดที่กล่าวมาครอบครัวควรนำมาใช้เพื่อให้การจัดการการเงินของตนเองบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสรุปเป็นแนวคิดได้ คือมีการวางแผนเกี่ยวกับการเงินในเรื่องที่มาของรายได้และความต้องการในการลงทุน ตัดสินใจลงทุน จัดกระบวนการปฏิบัติ และประเมินผลเพื่อให้ทราบว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่

4.2 แนวคิดและทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์กับการจัดการการเงินของครอบครัว

การจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัวจะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายให้เหมาะสมให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงการเลือกประกอบอาชีพที่สอดคล้องกับประสบการณ์ในการดำเนินการ ทรัพยากรของครอบครัวที่มีอยู่ ทำให้สามารถลดความสูญเปล่าที่เกิดจากการดำเนินการ และไม่คุ้มกับการลงทุน การมีเป้าหมายที่ชัดเจนช่วยให้สามารถแก้ไขปัญหาหรืออุปสรรคต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างรอบคอบให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงมีทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่นำมาใช้กับเศรษฐศาสตร์ครอบครัว ดังนี้

4.2.1 ทฤษฎีรายได้ รายได้ หมายถึงสิ่งที่ได้มาแล้วไม่มีพันธะที่จะต้องจ่ายคืน และได้มาจากหลาย ๆ กรณี รายได้ของครอบครัวในการประกอบอาชีพต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการประกอบธุรกิจ การทำอาชีพเกษตรกรรม เมื่อประกอบแล้วได้กำไร กำไรจึงเป็นรายได้ของผู้ประกอบการของครอบครัว รายได้จากกำไรนี้อาจมีความไม่แน่นอนเนื่องจากต้องมีความเสี่ยงซึ่งบางครั้งอาจทำให้ขาดทุน และกำไรที่คิดควรรวมค่าเสียโอกาส ซึ่งเป็นต้นทุนที่ผู้ประกอบการไม่ได้จ่ายแต่มีอยู่ในต้นทุนทั้งหมด กำไรทางเศรษฐศาสตร์จึงมักต่ำกว่ากำไรทางบัญชี เนื่องจากกำไรทางบัญชีไม่ได้คิดค่าเสียโอกาส (ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย 2545: 70) รายได้ของครอบครัวจำเป็นต้องมีเพื่อสามารถนำไปใช้จ่ายในการดำเนินชีวิตได้ ครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านจึงต้องมีการวางแผนในการใช้จ่ายให้เหมาะสมและทำบันทึกการเงินให้ชัดเจนเพื่อจะได้ทราบ

รายรับรายจ่ายที่แน่นอนและทำให้รู้ว่าการประกอบอาชีพมีรายได้เป็นอย่างไร เพราะเงินที่นำมาลงทุนเป็นเงินกู้ยืมที่จำเป็นต้องจ่ายดอกเบี้ย ถ้านำมาลงทุนโดยไม่มีมีการวางแผนในการทำงาน นอกจากมีอัตราเสี่ยงในการขาดทุนแล้วยังทำให้ไม่มีเงินหรือมีเงินไม่พอไปชำระหนี้เงินกู้ อีก เพราะฉะนั้นการวางแผนในการทำงานที่เหมาะสมกับการลงทุนจะเป็นแนวทางที่ทำให้ครอบครัวที่รายได้เกิดขึ้น

4.2.2 ทฤษฎีการลงทุน การนำเงินกู้ยืมของครอบครัวมาประกอบอาชีพ เป็นการลงทุนที่ขึ้นกับยอดเงินกู้ และผลตอบแทนจากการลงทุนเป็นปัจจัยที่กำหนดการลงทุนด้วย ซึ่งผลตอบแทนเป็นผลที่จะได้รับในอนาคต ในการคำนวณค่าตอบแทนจากการลงทุนโดยการเทียบเงินลงทุนให้เท่ากับกระแสผลตอบแทนที่ได้รับในแต่ละปีและเมื่อได้อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนแล้วให้นำไปเปรียบเทียบกับอัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด ถ้าอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนไม่น้อยกว่าอัตราดอกเบี้ยแสดงว่าการลงทุนนั้นคุ้มค่า แต่ถ้าน้อยกว่าแสดงว่าไม่ควรลงทุน และควรปรับแนวทางการลงทุนใหม่ (ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย 2545: 77)

จากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์กับการจัดการการเงินของครอบครัว มีเป้าหมายให้ครอบครัวเกิดความมั่งคั่งเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นการวางแผนในการลงทุนควรคำนึงถึงจำนวนเงินที่ลงทุนและผลตอบแทนหรือรายได้ที่ได้รับจากการลงทุนด้วยว่าคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

4.3 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของครอบครัว

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดเวลานานกว่า 25 ปี ตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และหลังจากนั้นได้ทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้นวิกฤตการณ์ สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

จากพระบรมราชาวาทนี้ แสดงให้เห็นว่าครอบครัวที่จะพัฒนาได้นั้นควรมีขั้นตอนในการดำเนินงาน และต้องเริ่มต้นด้วยการสร้างพื้นฐานให้มั่นคงด้วย ให้ครอบครัว พอมี พอใช้ เสียก่อนจะช่วยให้ครอบครัวสามารถพึ่งตนเองได้ นั่นคือการพัฒนาที่ยั่งยืน

สำหรับการนำไปสู่ความยั่งยืนในครอบครัวนั้น จะทำให้ครอบครัวมีความสุข สมาชิกในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดี ครอบครัวนั้นต้องปรับการดำเนินชีวิตให้อยู่กับปัจจุบัน อยู่กับสิ่งที่ครอบครัวมี และสามารถใช้อย่างสมดุล ครอบครัวตระหนักและรับรู้ในบทบาทหน้าที่ของตนเอง ร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตัดสินใจด้วยเหตุผล ครอบครัวจะประสบผลสำเร็จในการประกอบอาชีพได้เกิดจากการช่วยกันทำมาหากินที่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นธรรม มีความซื่อสัตย์ ไม่มุ่งหวังคำกำไรเกินควร ไม่แก่งแย่งผลประโยชน์ต่อกัน ย่อมเป็นการเสริมสร้างชีวิตครอบครัวให้มั่นคง ทำให้ครอบครัวอยู่ดีกินดี มีความสุข และมีสุขภาพจิตที่ดี เป็นสิ่งสนับสนุนว่าครอบครัวมีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัว (ประหยัด สายวิเชียร 2545: 98-99)

ครอบครัวที่กู้ยืมเงินมาลงทุนต้องคำนึงถึงทรัพยากรของครอบครัว ซึ่งทรัพยากรของครอบครัว หมายถึงทรัพยากรที่ครอบครัวมีอยู่ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ทรัพยากรที่เป็นรูปธรรมได้แก่ เงิน คน(แรงงาน) พื้นที่ดิน อาคาร รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ ส่วนทรัพยากรที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ภูมิปัญญา ความสามารถ ทักษะของสมาชิก และเวลา ซึ่งครอบครัวมีเวลาเป็นทุนทรัพย์เท่ากัน แต่ความสามารถในการบริหารเวลาให้เกิดประโยชน์แก่ครอบครัวต่างกัน ดังนั้นการที่ครอบครัวให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็นทรัพยากรครอบครัวทุกด้าน รวมทั้งสามารถนำทรัพยากรเหล่านั้นออกมาเป็นพลังในการผลิตเต็มศักยภาพของปัจจัยจะเป็นความสำเร็จของครอบครัว และเป็นความเข้มแข็งของครอบครัว นอกจากนี้การตัดสินใจในการประกอบอาชีพของครอบครัวจะต้องสัมพันธ์กับทุน ระดับความเป็นอยู่ของครอบครัว รวมทั้งมาตรฐานความเป็นอยู่ของครอบครัวด้วย (ประหยัด สายวิเชียร 2545: 102-103)

จากแนวคิดที่กล่าวมา ครอบครัวจะมีความสุขและสมาชิกมีคุณภาพชีวิตที่ดี ถ้าสมาชิกในครอบครัวตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ช่วยเหลือกันทำงาน ร่วมแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ฟังพาดตนเองตามฐานะตามสภาพที่เป็นจริง ไม่หลงใหลตามกระแสวัตถุนิยม รวมทั้งยึดหลักพึ่งตนเอง วางแผนการเงินให้เหมาะสมโดยให้ความพอดีระหว่างรายรับกับรายจ่าย พอดีระหว่างเงินกู้กับขีดความสามารถในการคืนเงินกู้ เพื่อจะได้ลดหนี้และไม่สร้างหนี้เพิ่ม คำนึงถึงความพอเพียง จากมีหนี้ก็จะปลดหนี้ต่อไป นั่นย่อมแสดงถึงครอบครัวประสบผลสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวได้อย่างยั่งยืน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ได้มีผู้ทำการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเงินกู้ยืม และผลกระทบของการกู้ยืมเงินไว้ ดังนี้

ชูศักดิ์ จุฑณสวัสดิ์ (2541: 106) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้เงินกู้ของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ในเขตอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ได้ศึกษาว่า สมาชิกกลุ่มออมทรัพย์มีวัตถุประสงค์ในการใช้เงินกู้อย่างไร ใช้เพื่อผลิตหรือบริโภค รวมทั้งเปรียบเทียบการใช้เงินกู้จากกลุ่มออมทรัพย์กับแหล่งเงินทุนอื่นด้วย ในการศึกษาใช้กลุ่มตัวอย่าง 9 กลุ่ม มีสมาชิกตัวอย่าง 278 คน จากกลุ่มออมทรัพย์ทั้งหมดที่ตั้งอยู่ในอำเภอเมืองสงขลา รวม 37 กลุ่ม มีสมาชิกรวม 9,392 คน

ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกใช้เงินกู้จากกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการบริโภคร้อยละ 61.49 ซึ่งมากกว่าใช้เพื่อการผลิตที่ใช้เพียงร้อยละ 38.51 ส่วนเงินกู้จากแหล่งเงินทุนอื่นสมาชิกใช้เพื่อการผลิตร้อยละ 69.78 และใช้เพื่อการบริโภคร้อยละ 30.22 การใช้เงินกู้จากกลุ่มออมทรัพย์ในด้านการผลิตที่มากที่สุด คือ เลี้ยงสัตว์ โดยจ่ายเป็นค่าพันธุ์สัตว์มากกว่าอย่างอื่น ในขณะที่เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นถูกใช้ทางด้านการผลิตมากที่สุด คือด้านอื่นๆ โดยซื้อรถยนต์มากกว่าอย่างอื่น สำหรับการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคนั้น เงินกู้จากกลุ่มออมทรัพย์ถูกใช้สร้างบ้าน รั้ว และเงินกู้จากแหล่งเงินทุนอื่นถูกใช้ซื้อที่ดินสร้างที่อยู่อาศัยมากที่สุด อย่างไรก็ตามเงินกู้จากทั้งสองแหล่งถูกใช้มากที่สุดในแต่ละด้านดังนี้ ด้านปลูกพืชจ่ายเป็นค่าปุ๋ย ด้านเลี้ยงสัตว์จ่ายเป็นค่าพันธุ์สัตว์ และด้านการค้าจ่ายเป็นค่าสินค้า เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของการใช้เงินกู้แต่ละด้าน พบว่า แหล่งเงินกู้มีอิทธิพลต่อการเลี้ยงสัตว์เพียงด้านเดียว นั่นคือ การเลี้ยงสัตว์ขึ้นอยู่กับจำนวนเงินกู้จากกลุ่มออมทรัพย์ และมีการใช้เงินกู้จากตลาดสินเชื่อในระบบเพื่อเลี้ยงสัตว์มากกว่าเงินกู้นอกระบบ นอกจากนี้ยังพบว่าสมาชิกกู้เงินจากแหล่งเงินทุนอื่นมากกว่ากู้จากกลุ่มออมทรัพย์ และการมีเงินสัจจะสะสมมากมิได้ทำให้สมาชิกกู้เงินจากกลุ่มออมทรัพย์มากตามไปด้วย

ผลจากการศึกษาดังกล่าวนำไปสู่ข้อสรุปที่ว่า สมาชิกยังใช้เงินกู้จากกลุ่มออมทรัพย์ในลักษณะที่ก่อให้เกิดรายได้น้อยกว่าการใช้เงินกู้จากแหล่งเงินทุนอื่น อีกทั้งยังต้องพึ่งเงินกู้จากแหล่งเงินทุนอื่นมากกว่ากลุ่มออมทรัพย์ด้วย

รายงานการศึกษาปัญหาหนี้สินเกษตรกร ของคณะกรรมการการเกษตรและสหกรณ์ อ่างถึงใน มงคล ดอนขวา และนุจรี ดอนขวา (2536: 4) ซึ่งได้รับมอบหมายจากที่ประชุมของวุฒิสมาชิก มีสาระสำคัญพอสรุปได้ดังนี้

1. ประเภทของหนี้สินที่เกษตรกรประสบอยู่ คือ

1.1 หนี้สินในระบบ ซึ่งแบ่งออกได้เป็น หนี้สินที่มีอยู่กับทางภาครัฐบาล และหนี้สินที่มีอยู่กับธนาคารพาณิชย์

1.2 หนี้สินนอกระบบ ได้แก่หนี้สินที่มีต่อนายทุน รัฐบาลไม่สามารถควบคุมได้

2. มูลเหตุที่ทำให้เกษตรกรมีหนี้สินเกิดจาก

2.1 เกษตรกรเป็นหนี้ตามโครงการช่วยเหลือของรัฐบาล

2.2 การจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรล้มเหลว

2.3 เกษตรกรยังไม่เข้าใจนโยบายของรัฐบาลว่าส่วนใดรัฐบาลให้เปล่า

หรือส่วนใดต้องกู้ยืม

2.4 เกษตรกรได้รับปุ๋ยคุณภาพต่ำ

2.5 เกษตรกรขาดความรู้เรื่องการใช้เครื่องมือทุ่นแรงที่มีสมรรถนะสูงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประสิทธิภาพ

2.6 สถาบันการเกษตรบางส่วนอยู่ในพื้นที่ล่อแหลมเป็นอันตราย

2.7 เกษตรกรมีอาชีพทำนามาตั้งแต่บรรพบุรุษ พอรัฐบาลมีนโยบายให้ลดพื้นที่ปลูกข้าวและปลูกพืชอื่นทดแทน ทำให้เกษตรกรขาดทุนเพราะขาด ประสบการณ์และมีหนี้สินตามมา

และจากรายงานการวิจัยของ ชำนาญ ธรรมไชย (2537: 9) ได้พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้ำชำระเงินกู้ของเกษตรกรลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร คือเกิดจากตัวเกษตรกรเองที่สำคัญได้แก่ การเกิดหนี้สินเพิ่มโดยกู้เงินจากบุคคลภายนอกมีความจำเป็นต้องใช้เงินฉุกเฉินในครอบครัว การนำเงินกู้อื่นไปทำกิจการอื่น ๆ นอกเหนือจากสัญญาเงินกู้ การเลิกประกอบอาชีพการเกษตร และการป่วยซึ่งเป็นอุปสรรคในการประกอบอาชีพ ส่วนปัจจัยที่เกิดจากภายนอกที่สำคัญได้แก่ ราคาของผลผลิตตกต่ำ ผลผลิตได้รับความเสียหายจากธรรมชาติ ส่วนปัจจัยที่เกิดจากมูลเหตุอื่น ๆ ได้แก่ เกษตรกรเกรงว่าเมื่อชำระเงินกู้แล้วจะกู้ใหม่ไม่ได้

ส่วน ปวารณา ลีมนิรันดรกุล (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การค้างชำระเงินกู้ระยะสั้น ของ ธ.ก.ส. ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการเพาะปลูก 2541/2542 ข้อมูลได้ จากเกษตรกรตัวอย่างจำนวน 34 ครัวเรือน

ผลจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรมีทรัพย์สิน รายได้ทั้งหมด ค่าใช้จ่ายรวม เงินกู้ ระยะสั้น และเงินกู้ระยะสั้นค้างชำระเฉลี่ยต่อครัวเรือนเท่ากับ 749,109.06 37,927.64 63,605.14 44,558.62 และ 21,398.82 ตามลำดับ ซึ่งวัตถุประสงค์ของการใช้เงินกู้ระยะสั้น ของเกษตรกรจะใช้เพื่อลงทุนการผลิตทางการเกษตรบางส่วน และใช้ชำระหนี้สินเดิมร้อยละ 55.88 ของครัวเรือนทั้งหมด ส่วนสาเหตุของการค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรเกิดจาก เกษตรกรนำรายได้ชำระหนี้สินอื่นๆ ก่อนที่จะนำมาชำระให้กับ ธ.ก.ส. มีจำนวนเกษตรกรคิดเป็น ร้อยละ 76.47 ของครัวเรือนทั้งหมด ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า มีปัจจัยเพียง 3 ปัจจัยที่มีผลต่อ การค้างชำระเงินกู้ระยะสั้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 90 99 และ 99 คือ ค่าใช้จ่ายในการบริโภค หนี้สินอื่นๆ และปริมาณเงินกู้

สุวัฒน์ ศรีสุวรรณผลไท (2527: 223-227 อ้างถึงใน ปฐม ทันใจ 2544: 23-24) ได้ กล่าวไว้ในหนังสือสินเชื่อและการเก็บหนี้ พบสรุปได้ว่าสาเหตุที่ลูกค้าส่งชำระหนี้ไม่ได้ตาม กำหนดเกิดจากสาเหตุ 2 ประการ คือ

1. ลูกค้าไม่มีความสามารถในการชำระหนี้ได้ตามกำหนด ซึ่งลักษณะของลูกค้ามี ดังนี้

1.1 เป็นลูกค้าที่ดีไม่เคยทำผิดสัญญาในการชำระหนี้มาก่อน แต่เพราะมีเหตุ การณ์บางอย่างทำให้ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เช่น การเจ็บไข้ได้ป่วย อุบัติเหตุ การตกงาน ไฟไหม้ น้ำท่วม เป็นต้น

1.2 ลูกค้าผิดสัญญาในการชำระหนี้ เพราะไม่รู้จักระมาณตน ไม่รู้จักการวางแผนงบประมาณการใช้จ่ายให้ดีใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากกว่ารายได้ที่หามา

1.3 ลูกค้าไม่มีความสามารถจัดการธุรกิจ ทำให้ผลการดำเนินธุรกิจขาดทุนรายได้ลดลง

1.4 มีหนี้สินล้นพ้นตัว ใกล้เคียงล้มละลาย หรือล้มละลายไปแล้ว

จากการศึกษาของ ปฐม ทันใจ (2544: บทคัดย่อ) เกี่ยวกับปัญหาหนี้สินของเกษตรกร : กรณีลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่สรวย จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมหลายอย่าง ได้แก่ 1) รายได้นอกการเกษตร 2) การถือครองที่ดินการเกษตร 3) ผลผลิตขายไม่ได้ราคา 4) ขนาดของการลงทุน 5) ค่าใช้จ่ายฉุกเฉินเกิดขึ้นในครัวเรือนเกษตรกรไม่มีความสัมพันธ์กับการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร กล่าวคือไม่ได้ก่อให้เกิดความแตกต่างกันระหว่างเกษตรกรลูกหนี้ที่ส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด กับเกษตรกรที่ไม่สามารถส่งชำระหนี้ได้ตามกำหนด

2. สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการส่งชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกหนี้ค้ำอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ 1) รายได้จากการเกษตร 2) การใช้เงินกู้ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ 3) หลักประกันหนี้เงินกู้ 4) จำนวนผลผลิตการเกษตร 5) การติดตามทวงถามหนี้เงินกู้ของพนักงาน และ 6) ปริมาณหนี้เงินกู้

กัลยาพร กัลยาบุตร อ่างถึงใน วรพล วรพงศกร (2543: 49) ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของเกษตรกรในจังหวัดบุรีรัมย์ พ.ศ. 2533 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาถึงภาวะหนี้สิน แหล่งสินเชื่อการเกษตร และการใช้สินเชื่อของเกษตรกร 2. วิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อของเกษตรกร ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรใช้สินเชื่อในการผลิต ร้อยละ 52.97 ของสินเชื่อทั้งหมด และใช้สินเชื่อไปเพื่อการบริโภค ร้อยละ 47.03 ของสินเชื่อทั้งหมด สินเชื่อส่วนใหญ่เป็นสินเชื่อระยะสั้น แหล่งสินเชื่อที่สำคัญ ได้แก่ ผู้ให้กู้ที่ไม่เป็นสถาบันการเงินหรือเอกชน ซึ่งเป็นสัดส่วนถึง ร้อยละ 52.63 เมื่อเทียบกับร้อยละ 43.37 จากแหล่งที่เป็นสถาบันการเงิน

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสินเชื่อการเกษตรกับปัจจัยต่างๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการใช้สินเชื่อนั้น ปรากฏว่าหนี้สินค้างชำระเมื่อตอนต้นปี ทรัพย์สินในการดำเนินการเกษตรของฟาร์ม และค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับสินเชื่อการเกษตร ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการเกษตร ณ ระดับฟาร์ม ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้สินเชื่อการเกษตรของครัวเรือนที่กู้ยืมในอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ รายได้สุทธิในฟาร์ม ค่าใช้จ่ายในการบริโภคของครัวเรือน หนี้สินค้างชำระเมื่อตอนต้นปี และทรัพย์สินในการดำเนินการเกษตรของฟาร์ม

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าครอบครัวมีการใช้แหล่งเงินกู้จากตลาดสินเชื่อในระบบมาประกอบอาชีพมากกว่าเงินกู้ในระบบ ส่วนการใช้สินเชื่อของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับ รายได้จากการลงทุน การใช้เงินกู้ตรงตามวัตถุประสงค์ ขาดประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ ราคาผลผลิตตกต่ำ ผลผลิตได้รับความเสียหายจากธรรมชาติ ไม่รู้จักประมาณตน ไม่รู้จักวางแผนในการใช้จ่ายให้ดี ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยมากกว่ารายได้ที่หามา และไม่สามารถจัดการธุรกิจได้ทำให้ผลการดำเนินธุรกิจขาดทุน รายได้ลดลง

โดยสรุปจากข้อมูลและระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุนจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แนวคิดและทฤษฎีของนักการศึกษาข้างต้น ผู้วิจัยได้นำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีมาเป็นกรอบความคิด และแนวทางในการวิจัยที่สำคัญคือ

1. ใช้กรอบระเบียบการกู้ยืมเงินกองทุนเป็นกรอบเกี่ยวกับประเภทการกู้ยืมเงิน
2. ในการกำหนดตัวแปร กำหนดจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการจัดการการเงิน พบว่าตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการการเงินของครอบครัว จำแนกได้ 5 ประเภท ข้อมูลระดับบุคคล หนี้สินเดิม ประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม และการวางแผนการใช้จ่ายเงิน

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร หมายถึงสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่กู้ยืมเงิน ในอำเภอ บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ทั้งหมด 11 ตำบล แบ่งเป็น 65 หมู่บ้านและ 16 ชุมชน เมือง มีสมาชิกกองทุนที่กู้เงินจำนวน 3,633 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างคำนวณจากสูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5% และได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 337 คน

1.3 การสุ่มตัวอย่าง วิธีการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบหลายขั้นตอนโดยมีวิธีการดังนี้

1.3.1 แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิตามตำบล

1.3.2 คำนวณสัดส่วนตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ โดยใช้สูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน และให้ค่าความคลาดเคลื่อนไม่เกิน 5%

1.3.3 แบ่งตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิตามอาชีพเกษตร และไม่ใช่อาชีพการเกษตรในอัตราส่วน 3 : 1 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละชั้นภูมิ ดังตารางที่ 3.1

1.4 สุ่มหมู่บ้าน โดยการจับฉลากให้ได้กลุ่มตัวอย่างตำบลละ 1 หมู่บ้าน แล้วออกสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างอาชีพการเกษตรตามสะดวก และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่อาชีพการเกษตรแบบเจาะจง จนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละชั้นภูมิ

ตารางที่ 3.1 จำนวนตัวอย่างจำแนกตามตำบลในอำเภอบ้านนาสาร

ที่	ตำบล	จำนวนสมาชิก ที่กู้ยืมเงิน (ราย)	กลุ่มตัวอย่าง หมู่บ้าน (หมู่ที่)	จำนวน ตัวอย่างใน แต่ละชั้นภูมิ	จำนวนตัวอย่าง ในแต่ละชั้นภูมิแบ่งตามอาชีพ	
					การเกษตร	ไม่ใช้การเกษตร
1	ทุ่งเตาใหม่	420	7	39	29	10
2	ทุ่งเตา	261	1	24	18	6
3	ควนสุบรรณ	393	5	36	27	9
4	น้ำพุ	398	2	37	28	9
5	พรุพี	384	7	36	27	9
6	ลำพูน	337	6	31	23	8
7	คลองปราบ	157	5	15	11	4
8	ท่าชี	258	1	24	18	6
9	เพิ่มพูนทรัพย์	306	5	28	21	7
10	ควนศรี	429	8	40	30	10
11	ตลาดนาสาร	290	2	27	20	7
	รวม	3,633	11	337	252	85

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมาจากการศึกษาตำราแนวคิดและทฤษฎี ผลงานการวิจัย และเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

สำหรับขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ มีดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการการเงิน และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดการการเงินของครอบครัว นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. สร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อวัดการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน ได้แก่ หนี้สินเดิม จำนวนเงินกู้ยืมกองทุน ประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม และการวางแผนการใช้จ่ายเงิน

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัว

3. ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จำนวน 3 คนรายชื่อดังภาคผนวก แล้วนำมาปรับแก้ไขให้เหมาะสม

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลอง (Try – out) กับสมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อถือได้แบบวัดซ้ำ ได้ค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.814

5. ปรับปรุงคำถามในแบบสัมภาษณ์แล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์นำไปสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เก็บจากสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 11 ตำบล ตำบลละ 1 หมู่บ้าน ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แบบสัมภาษณ์ จำนวน 337 ฉบับ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่ามีครอบครัวที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุน จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.0 จึงได้มีการสัมภาษณ์ในเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วทำคู่มือลงรหัส ลงรหัสข้อมูลแล้วนำไปประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

สำหรับคำถาม ข้อ 13-17 เป็นคำถามเกี่ยวกับการวางแผนการใช้จ่ายเงินกองทุน ได้กำหนดคะแนน ดังนี้

ตอบ 1 ได้ 1 คะแนน ตอบ 2 ได้ 0 คะแนน

สรุปการวางแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนตามเกณฑ์การตัดสิน ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับการปฏิบัติ
5	วางแผนดี
3-4	วางแผนปานกลาง
0-2	วางแผนไม่ดี

ตอนที่ 3 การจัดการเงินกู้ยืม วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

ตอนที่ 4 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคลและปัจจัยอื่นๆ กับการจัดการเงินกู้ยืม วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน และทดสอบสมมติฐาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งจะนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคลและปัจจัยอื่น ๆ กับการจัดการเงินกู้ยืม วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และการทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครอบครัว จำนวนบุตร และการศึกษาของบุตร ปรากฏรายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน

ข้อมูลระดับบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	165	49.0
หญิง	172	51.0
รวม	337	100
อายุ		
24 ปี และน้อยกว่า	1	0.3
25 – 34 ปี	74	22.0
35 – 44 ปี	106	31.5
45 – 54 ปี	85	25.2
55 ปี ขึ้นไป	71	21.1
รวม	337	100
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถม	2	0.6
ประถม	220	65.3
มัธยมหรือเทียบเท่า	72	21.4
ปริญญาตรี	41	12.2
อื่นๆ	2	0.6
รวม	337	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลระดับบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
อาชีพ		
ทำสวน	242	71.8
เลี้ยงสัตว์	76	22.6
ค้าขาย	58	17.2
งานช่าง	9	2.7
งานบริการ	10	3.0
รับราชการ	1	0.3
รายได้ต่อเดือน		
5,000 บาท และต่ำกว่า	16	4.7
5,001 – 10,000 บาท	182	54.1
10,001 – 15,000 บาท	92	27.3
15,001 บาท ขึ้นไป	47	13.9
รวม	337	100
จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
ต่ำกว่า 3 คน	16	4.8
3 – 5 คน	238	70.6
6 คนขึ้นไป	83	24.6
รวม	337	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลระดับบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
จำนวนบุตร		
ไม่มีบุตร	8	2.4
ต่ำกว่า 2 คน	34	10.1
2-4 คน	256	76.0
5 คนขึ้นไป	39	11.5
รวม	337	100
* การศึกษาของบุตร		
ยังไม่ได้ศึกษา	6	1.8
อนุบาล	8	2.4
ประถม	137	40.7
มัธยมหรือเทียบเท่า	181	53.7
อนุปริญญา	7	2.1
ปริญญา	132	39.2

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.1 พบว่าสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอ บ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย เป็นเพศหญิงร้อยละ 51.0 และเพศชายร้อยละ 49.0 อายุของสมาชิกที่กู้ยืมเงินส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 – 44 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 รองลงมาอายุระหว่าง 45 – 54 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.2 ส่วนใหญ่มีระดับ การศึกษาอยู่ในระดับประถม คิดเป็นร้อยละ 65.3 รองลงมาเป็นการศึกษาระดับมัธยมหรือ เทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 21.4 อาชีพหลักของครอบครัวส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน คิดเป็นร้อย ละ 71.8 รองลงมามีอาชีพเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 22.6 ครอบครัวมีรายได้ในช่วง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 54.1 มีเพียงร้อยละ 4.7 ที่มีรายได้ 5,000 บาทและต่ำ กว่า ต่อเดือน จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 70.6 รองลงมาจำนวนสมาชิกในครอบครัว 6 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 24.6 จำนวนบุตรในครอบ ครวส่วนใหญ่มี 2 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 และบุตรของสมาชิกส่วนใหญ่ศึกษาในระดับ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 53.7 รองลงมาศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็น ร้อยละ 40.7

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกเป็น หนี้สินเดิม จำนวนเงินกู้ยืมกองทุนประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม การวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้ยืมกองทุน รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4.2 – 4.6

ตารางที่ 4.2 หนี้สินเดิมของครอบครัวก่อนกู้ยืมเงินกองทุน

* แหล่งหนี้สินของครอบครัว	จำนวนเงินที่กู้ยืม (บาท)	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
สถาบันการเงินในระบบ			
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	3,012,000	57	52.8
- สหกรณ์ออมทรัพย์	632,000	44	40.8
- ธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสิน	598,000	3	2.8
- กองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน(กข.คจ.)	13,500	2	1.8
สถาบันการเงินนอกระบบ			
- นายทุนเงินกู้	60,000	3	2.8

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.2 พบว่าสมาชิกครอบครัวมีหนี้สินเดิมก่อนการกู้ยืมเงินกองทุนจำนวน 108 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.05 ส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 52.8 รองลงมากู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ คิดเป็นร้อยละ 40.8 และมีสมาชิก 1 รายที่มีหนี้สิน 2 สถาบันการเงิน

นอกจากการวิเคราะห์ร้อยละแล้วยังได้คำนวณค่าเฉลี่ยของหนี้สินของครอบครัวก่อนการกู้ยืมเงินกองทุนของสมาชิกทั้ง 108 รายนี้ พบว่ามีค่าเฉลี่ย 39,958 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13,567 บาท

ตารางที่ 4.3 หนี้สินของครอบครัวที่เกิดจากการกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

จำนวนเงินที่กู้ยืม (บาท)	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
5,000	7	2.1
6,000	1	0.3
7,000	1	0.3
8,000	3	0.9
9,000	10	3.0
10,000	57	16.9
12,000	6	1.8
13,000	9	2.7
14,000	6	1.8
15,000	65	19.2
16,000	26	7.7
17,000	5	1.5
18,000	9	2.7
20,000	132	39.1
รวม	337	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าสมาชิกได้กู้ยืมเงินกองทุนในวงเงิน 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.1 รองลงมากู้ยืมในวงเงิน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 19.2 และกู้ยืมในวงเงิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 16.9

จากการคำนวณค่าเฉลี่ยของจำนวนเงินที่กู้ยืมของสมาชิกทั้ง 337 ราย พบว่ามีค่าเฉลี่ยครอบครัวละ 15,676 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4,276 บาท

ตารางที่ 4.4 ประเภทการลงทุน

ประเภทการลงทุน	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
การเกษตร		
ทำสวน	165	48.9
เลี้ยงสัตว์	73	21.6
ปลูกพืช	10	3.0
ซื้อปัจจัยการผลิตการเกษตร	9	2.7
ไม่ใช้การเกษตร		
ค้าขาย	54	16.0
ซื้อวัสดุเพื่อการบริหาร	12	3.6
งานช่าง	8	2.4
งานบริการ	5	1.5
ชำระหนี้สินเดิม	1	0.3
รวม	337	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนได้นำเงินมาประกอบอาชีพการเกษตรโดย ทำสวนร้อยละ 48.9 รองลงมาคือเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 21.6 และนำไปประกอบอาชีพที่ไม่ใช้การเกษตรโดย ค้าขายร้อยละ 16.0 สำหรับอาชีพที่นำไปลงทุนน้อยที่สุดคือ งานบริการร้อยละ 1.5 มีสมาชิกร้อยละ 0.3 กู้ยืมเงินกองทุนไปเพื่อจุดประสงค์ในการลดรายจ่ายของครอบครัวโดยนำไปชำระหนี้สินเดิม

ตารางที่ 4.5 สิ้นทรัพย์เดิม

* ประเภทของสิ้นทรัพย์	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
ที่ดิน	242	71.8
ยานพาหนะ	242	71.8
อุปกรณ์	181	53.7
โรงเรือน	69	20.5
อาคาร	61	18.1
บ่อปลา	1	0.3

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ตารางที่ 4.5 พบว่าสิ้นทรัพย์เดิมที่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพส่วนใหญ่เป็นที่ดิน และยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 71.8 รองลงมาเป็นอุปกรณ์ร้อยละ 53.7

นอกจากนี้การวิเคราะห์ข้อมูลการวางแผนการใช้จ่ายของครอบครัว โดยการนำสิ้นทรัพย์เดิมมาใช้ในการประกอบอาชีพ พบว่าครอบครัวที่ไม่มีทรัพย์สิน วัสดุ หรืออุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพ ครอบครัวจะซื้อ/สร้าง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.3 ไม่มีครอบครัวที่ต้องเช่าทรัพย์สิน จึงไม่ต้องจ่ายค่าเช่า

ตารางที่ 4.6 การวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้ยืมกองทุน

รายการ	ปฏิบัติ		ไม่ปฏิบัติ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
- จัดทำโครงการเพื่อกู้ยืมเงินกองทุน	337	100.0	-	-
- วางแผนในการใช้จ่ายเงินกู้ยืมกองทุน เพื่อซื้อของต่างๆ	330	97.9	7	2.1
- ซื้อสิ่งของต่างๆ ตามรายการที่เสนอในโครงการ	330	97.9	7	2.1
- ศึกษาตลาดก่อนการกู้ยืมเงินกองทุน	327	97.0	10	3.0
- บ้านที่รายการที่เกิดขึ้นจริงหลังจากใช้จ่ายแล้ว	154	45.7	183	54.3

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้ยืมของสมาชิกกองทุน มีการเขียนโครงการทุกครอบครัว แต่มีครอบครัวที่ซื้อสิ่งของตามโครงการ คิดเป็นร้อยละ 97.9 ได้ศึกษาตลาดก่อนการกู้ยืมเงินมาลงทุน คิดเป็นร้อยละ 97.0 มีการวางแผนการใช้จ่ายเงินกู้ยืมเพื่อซื้อของต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 97.9

สำหรับการวางแผนการใช้จ่ายเงินกองทุน มีสมาชิกที่ซื้อสิ่งของตามรายการที่เสนอในโครงการได้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 88.2 และซื้อสิ่งของตามรายการไม่เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 11.8 ซึ่งมีจำนวน 39 ราย ได้ปรับลดปริมาณสิ่งของที่ซื้อ จำนวน 37 ราย ส่วนอีก 2 ราย ไม่สามารถปรับลดปริมาณสิ่งของในการทำงานได้เนื่องจากได้ลงทุนในงานบริการ ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีการทำบันทึกรายการหลังจากใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 54.3

ส่วนการใช้แรงงานในครอบครัว ถ้าแรงงานในครอบครัวไม่เพียงพอจะใช้การจ้างแรงงาน จำนวน 305 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.5 เพื่อนบ้านมาช่วย จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 7.4

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิเคราะห์การจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัวเปรียบเทียบจากรายได้ที่เกิดจากการลงทุนกับการชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้เพียงพอ รายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏผลดังแสดงในตารางที่ 4.7 – 4.10

ตารางที่ 4.7 ความเพียงพอของการนำรายได้ไปชำระคืนเงินกู้

ความเพียงพอ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เพียงพอ	327	97.0
ไม่เพียงพอ	10	3.0
รวม	337	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่าสมาชิกสามารถนำรายได้ที่เกิดจากการนำเงินกองทุนมาลงทุนไปชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้เพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 97 และไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้ คิดเป็นร้อยละ 3.0

ตารางที่ 4.8 รายได้ต่อปีของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน

รายได้(บาท)	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
5,300 – 10,000	18	5.6
10,001 – 15,000	78	23.8
15,001 – 20,000	100	30.6
20,001 – 25,000	127	38.8
25,001 – 33,200	4	1.2
รวม	327	100

ตารางที่ 4.8 พบว่าสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนมีรายได้ต่อปีจากการลงทุนอยู่ในช่วง 20,001 – 25,000 บาท จำนวน 127 ราย คิดเป็นร้อยละ 38.8 รองลงมาได้ในช่วง 15,001 - 20,000 บาท จำนวน 100 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.6

จากการคำนวณค่าเฉลี่ยรายได้ของสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุน จำนวน 327 ราย พบว่ามีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 17,244 บาท สูงกว่าเงินกู้เฉลี่ย(15,676 บาท) 1,568 บาท/ครอบครัว

ตารางที่ 4.9 รายการชำระค่าใช้จ่ายของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน

* รายการชำระค่าใช้จ่าย	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
เงินต้นรวมกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืม	327	97.0
ส่งค่าเช่า	68	20.2
ซื้อทรัพย์สินต่างๆ	11	3.3
จ่ายค่าน้ำประปา	7	2.1
จ่ายดอกเบี้ยธนาคาร	2	0.6
ส่งบุตรเรียน	1	0.3

* ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากตารางที่ 4.9 พบว่าครอบครัวที่มีรายได้เพียงพอได้นำเงินไปชำระเงินต้นรวมกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกองทุน จำนวน 327 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.0 และบางครอบครัวมีเงินเหลือทำให้สามารถ ส่งค่าเช่า ร้อยละ 20.2 ซื้อทรัพย์สินต่างๆ ร้อยละ 3.3 และจ่ายค่าน้ำประปาได้แก่ จ่ายเงินกู้ยืมสหกรณ์ออมทรัพย์ กองทุนแก้ไขปัญหาค่าความยากจน ชำระหนี้สินนอกระบบ อีกร้อยละ 2.1

ส่วนในกรณีที่มีรายได้ไม่เพียงพอ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.0 และจากการคำนวณค่าเฉลี่ยหนี้สินของครอบครัวที่มีรายได้ไม่เพียงพอทั้ง 10 ราย พบว่ามีหนี้สินเกิดขึ้นเฉลี่ย 19,392 บาท และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3,272 บาท

ตารางที่ 4.10 อาชีพเดิมของครอบครัวกับประเภทการลงทุน

อาชีพเดิม ของครอบครัว	ประเภทการลงทุน									รวม
	ทำ สวน	เลี้ยง สัตว์	ค้า ขาย	ซื้อวัสดุ เพื่อการ บริการ	ปลูก พืช การเกษตร	ซื้อปัจจัย การผลิต การเกษตร	งาน ช่าง	งาน บริการ	ชำระ หนี้	
ทำสวน	161 (66.5)	19 (7.9)	27 (11.1)	-	9 (3.7)	9 (3.7)	5 (2.1)	11 (4.6)	1 (0.4)	242 (100)
เลี้ยงสัตว์	7 (9.2)	68 (89.5)	-	1 (1.3)	-	-	-	-	-	76 (100)
ค้าขาย	2 (3.5)	2 (3.5)	50 (86.1)	1 (1.7)	1 (1.7)	2 (3.5)	-	-	-	58 (100)
งานช่าง	-	-	1 (11.1)	-	-	-	8 (88.9)	-	-	9 (100)
งานบริการ	-	-	-	5 (50.0)	-	-	-	5 (50.0)	-	10 (100)
รับราชการ	1 (100)	-	-	-	-	-	-	-	-	1 (100)

หมายเหตุ ตัวเลขในวงเล็บคือร้อยละ เมื่อเทียบกับแถว

จากตารางที่ 4.10 พบว่าสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนได้ลงทุนในอาชีพเดิมของครอบครัว ได้แก่ เลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 89.5 งานช่าง คิดเป็นร้อยละ 88.9 ค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 86.1 ทำสวน คิดเป็นร้อยละ 66.5

จากการวิเคราะห์ข้อมูลอาชีพเดิมของครอบครัวกับประเภทการลงทุน โดยครอบครัวจะลงทุนในอาชีพเดิม คิดเป็นร้อยละ 77.3 ส่วนครอบครัวที่ลงทุนในอาชีพที่ไม่ใช่อาชีพเดิมของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 22.7 นำไปลงทุนในการปลูกพืช จำนวน 10 ราย ซึ่งมีอาชีพเดิมคือ ทำสวน 9 ราย ค้าขาย 1 ราย

เมื่อพิจารณาข้อมูลต่างๆ ที่ศึกษามาทั้งหมด พบว่าครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย โดยเพศหญิงกู้ยืม ร้อยละ 51.0 ส่วนอายุของสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 35 – 44 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.5 มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถม คิดเป็นร้อยละ 65.3 อาชีพหลักของครอบครัวส่วนใหญ่มีอาชีพทำสวน คิดเป็นร้อยละ 71.8 ครอบครัวมีรายได้ในช่วง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 54.1 จำนวนสมาชิกในครอบครัวส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3 – 5 คน คิดเป็นร้อยละ 70.6 จำนวนบุตรในครอบครัวมีจำนวน 2 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 76.0 บุตรของสมาชิกส่วนใหญ่ศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 53.7

นอกจากนี้สมาชิกกองทุนได้แสดงความคิดเห็นว่า กองทุนหมู่บ้านเป็นแหล่งเงินกู้ที่มีดอกเบี้ยต่ำ ทำให้มีการสร้างรายได้ในชุมชน ครอบครัวมีอาชีพที่มั่นคง ชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สร้างคณะกรรมการกองทุนที่มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรมในการบริหารงาน

แต่มีข้อจำกัดที่มีระยะเวลาในการชำระคืนเงินกู้ยืมเร็วเกินไป และได้รับเงินกู้ไม่เพียงพอตามที่เสนอในโครงการ เพราะถูกตัดยอดเงินในบางส่วนทำให้นำเงินมาลงทุนได้ไม่เต็มที่

ครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนมีหนี้สินก่อนการกู้ยืม จำนวน 108 ราย หนี้สินเฉลี่ย 39,958 บาท ส่วนใหญ่จะกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 52.8 ส่วนหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมเงินกองทุนของครอบครัว จำนวน 337 ราย มีค่าเฉลี่ยครอบครัวละ 15,676 บาท ได้นำเงินไปทำสวนร้อยละ 48.9 ได้วางแผนในการใช้จ่ายเงินกู้ยืมโดยการเขียนโครงการคิดเป็นร้อยละ 100 ซื้อสิ่งตามรายการที่เสนอในโครงการ คิดเป็นร้อยละ 97.9 สินทรัพย์เดิมที่นำมาร่วมในการลงทุนส่วนใหญ่เป็นที่ดินและยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 71.8 ส่วนในกรณีที่ไม่มีทรัพย์สิน วัสดุ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่ครอบครัวนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ ครอบครัวจะซื้อ/สร้าง จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.3 ไม่มีครอบครัวต้องเช่าทรัพย์สินจึงไม่ต้องจ่ายค่าเช่า และถ้าแรงงานในครอบครัวไม่เพียงพอส่วนใหญ่จะทำการจ้างแรงงาน จำนวน 305 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.5

ครอบครัวที่กู้ยืมเงินส่วนใหญ่ได้ลงทุนในอาชีพเดิมของครอบครัว โดยลงทุนในอาชีพเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 89.5 งานช่าง คิดเป็นร้อยละ 88.9 ทำให้มีรายได้เพียงพอในการชำระหนี้เงินกู้ยืมกองทุน จำนวน 327 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.0 มีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 17,244 บาทนำไปชำระเงินกู้ยืมกองทุนเป็นเงินต้นรวมกับดอกเบี้ย ร้อยละ 97.0 และบางครอบครัวยังสามารถนำรายได้ไปชำระเงินค่าใช้จ่ายอื่นได้อีก ได้แก่ จ่ายค่าเช่า ร้อยละ 20.2

ส่วนในกรณีที่ยังไม่ได้ไม่เพียงพอ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.0 ส่วนใหญ่ได้ลงทุนปลูกพืชซึ่งไม่ใช่อาชีพเดิมของครอบครัว ทำให้ครอบครัวมีหนี้สินเกิดขึ้นเฉลี่ย 19,392 บาท

ตอนที่ 4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคล และปัจจัยอื่น ๆ กับการจัดการเงินกู้ยืม วิเคราะห์ปัจจัยที่ความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี และทดสอบสมมติฐาน

ผลการหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคล หนี้สินเดิม ประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม เงินกู้ยืมกองทุน และการวางแผนการใช้จ่าย กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

พบว่า ข้อมูลระดับบุคคล หนี้สินเดิม จำนวนเงินกู้ยืมกองทุนกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม และการวางแผนการใช้จ่ายมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน ดังแสดงใน ตารางที่ 4.11 - 4.13

ตารางที่ 4.11 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามประเภทการลงทุน
กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน

ประเภทการลงทุน	การจัดการเงินกู้ยืม			
	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
การเกษตร	250	76.5	7	70.0
ไม่ใช่การเกษตร	77	23.5	2	20.0
ชำระหนี้สินเดิม	-	-	1	10.0
รวม	327	100.0	10	100.0

Chi-square = 306.540 Sig = .000

จากตารางที่ 4.11 พบว่าประเภทการลงทุนของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนกับการจัดการเงินกู้ยืมของครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกกองทุนส่วนใหญ่ลงทุนในอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร ทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้เงินกองทุน คิดเป็นร้อยละ 76.5 แต่ทั้งนี้การลงทุนในอาชีพการเกษตรก็ทำให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้เงินกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 70.0

จากการสัมภาษณ์ครอบครัวที่มีรายได้ไม่เพียงพอในการชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้ ซึ่งมีจำนวน 10 ราย พบว่า

สมาชิกที่ได้ลงทุนปลูกพืช จำนวน 6 ราย มีรายได้ไม่เพียงพอในการชำระคืนเงินกู้ เนื่องจากผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน จำนวน 2 ราย ราคาผลผลิตตกต่ำ จำนวน 1 ราย นำเงินบางส่วนไปซื้อของใช้ต่างๆ ภายในบ้าน จำนวน 2 ราย และต่อเติมบ้าน จำนวน 1 ราย

สมาชิกที่ได้ลงทุนค้าขาย จำนวน 2 ราย ได้นำเงินไปสร้างบ้าน จำนวน 1 ราย และซื้อรถ จำนวน 1 ราย

สมาชิกที่ได้ลงทุนทำสวน จำนวน 1 ราย ได้นำเงินไปซื้อของใช้ต่างๆ ภายในบ้าน และชำระหนี้เงินกู้ ส่วนสมาชิกที่กู้ยืมเงินไปชำระหนี้สินเดิมไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ได้ทันตามระยะเวลาที่กำหนดในโครงการ

จากข้อมูลดังกล่าวมา มีสมาชิกกองทุน จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.8 ของสมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุน ไม่ได้้นำเงินไปลงทุนประกอบอาชีพตามที่เสนอในโครงการ

ตารางที่ 4.12 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามสินทรัพย์เดิมกับ
การจัดการเงินกู้ยืมกองทุน

สินทรัพย์เดิม	การจัดการเงินกู้ยืม			
	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
มีที่ดิน และอุปกรณ์อื่นๆ	239	73.1	3	30.0
ไม่มีที่ดินแต่มีอุปกรณ์อื่นๆ	88	26.9	7	70.0
รวม	327	100.0	10	100.0

Chi-square = 64.122 Sig = .000

จากตารางที่ 4.12 พบว่าสินทรัพย์เดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสมาชิกกองทุนมีการใช้สินทรัพย์เดิมในการลงทุนส่วนใหญ่เป็นที่ดินและอุปกรณ์อื่นๆ ทำให้สมาชิกมีรายได้เพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุน จำนวน 239 ราย คิดเป็นร้อยละ 73.1 ส่วนสมาชิกกองทุนที่ไม่มีที่ดินแต่นำอุปกรณ์อื่นๆ มาร่วมลงทุนมีรายได้เพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุน จำนวน 88 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.9

ตารางที่ 4.13 จำนวนและร้อยละของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำแนกตามการวางแผนในการใช้จ่าย
เงินกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน

การวางแผนการใช้จ่ายเงิน	การจัดการเงินกู้ยืม			
	เพียงพอ		ไม่เพียงพอ	
	จำนวน(ราย)	ร้อยละ	จำนวน(ราย)	ร้อยละ
วางแผนดี	289	88.4	1	10.0
วางแผนปานกลาง	37	11.3	1	10.0
วางแผนไม่ดี	1	0.3	8	80.0
รวม	327	100.0	10	100.0

Chi-square = 679.131 Sig = .000

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการวางแผนการใช้จ่ายเงินกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยมีสมาชิกกองทุนสามารถชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้เพียงพอ จำนวน 327 ราย เป็นครอบครัวที่วางแผนการใช้จ่ายเงินดี จำนวน 289 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.4 ของสมาชิก ส่วนสมาชิกกองทุนที่ไม่สามารถชำระคืนเงินกองทุนได้เพียงพอ พบว่ามีกรวางแผนการใช้จ่ายไม่ดีจึงไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้จำนวน 8 ราย คิดเป็นร้อยละ 80.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคล หนี้สินเดิม ประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม และการวางแผนการใช้จ่ายกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า ข้อมูลระดับบุคคลยกเว้นอาชีพเดิมของครอบครัว หนี้สินเดิม จำนวนเงินกู้ยืมกองทุนกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนไม่มีความสัมพันธ์กัน ส่วนประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม และการวางแผนการใช้จ่ายมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนของครอบครัว สมาชิกที่กู้ยืมเงินกองทุนส่วนใหญ่ได้ลงทุนในอาชีพเดิมของครอบครัว และเมื่อสมาชิกกองทุนมีการวางแผนที่ดีในการใช้จ่ายทำให้มีรายได้เพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุน มีสมาชิกกองทุน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.0 ที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยครอบคลุมประเด็นอภิปรายผลและข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังนี้

1.1.1 เพื่อศึกษาลักษณะทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเงินกู้ยืม และลักษณะการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

1.1.2 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ขนาดครอบครัว และประชากรวัยพึ่งพิงกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

1.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหนี้สินเดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

1.1.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเภทการลงทุนกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

1.1.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์เดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

1.1.6 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการวางแผนการใช้จ่ายกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครอบครัวที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี ที่ได้กู้ยืมเงินกองทุนในปี พ.ศ. 2544-2545 จำนวน 3,633 คน และสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจำนวน 337 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อใช้สัมภาษณ์เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ การหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.3 ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยภาพรวมพบว่าข้อมูลทั่วไปของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน ตัวแปรที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย (1) เพศเป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.0 (2) อายุมีอายุระหว่าง 35 – 44 ปี ร้อยละ 31.5 (3) ระดับการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา ร้อยละ 65.3 (4) อาชีพของครอบครัวมีอาชีพทำสวน ร้อยละ 71.8 (5) ครอบครัวมีรายได้ในช่วง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 54.1 (6) จำนวนสมาชิกในครอบครัว 3 - 5 คน ร้อยละ 70.6 (7) จำนวนบุตร 2 – 4 คน ร้อยละ 76.0 (8) บุตรศึกษาในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 53.7

1.3.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่าครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนมีหนี้สินเดิม 108 ราย หนี้สินเฉลี่ย 39,958 บาท ส่วนใหญ่กู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ร้อยละ 16.9 ส่วนการกู้ยืมเงินจากกองทุนได้กู้ยืมเงินเฉลี่ยครอบครัวละ 15,676 บาท ได้นำเงินมาลงทุนทำสวนร้อยละ 48.9 โดยใช้ที่ดินซึ่งเป็นสินทรัพย์เดิมมาร่วมในการลงทุนร้อยละ 71.8 ส่วนครอบครัวที่ไม่มีทรัพย์สิน วัสดุหรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่นำมาใช้ในการลงทุนหรือประกอบอาชีพ ครอบครัวได้ปฏิบัติโดยการซื้อ/สร้างร้อยละ 0.3 และไม่มีครอบครัวที่ต้องเช่าทรัพย์สินจึงไม่มีการจ่ายค่าเช่า แรงงานที่ใช้ในครอบครัวถ้าไม่เพียงพอจะใช้การจ้างแรงงานร้อยละ 90.5 ครอบครัวที่กู้ยืมเงินมาลงทุนได้วางแผนในการใช้จ่ายโดย ศึกษาตลาดก่อนการกู้ยืมเงินมาลงทุนร้อยละ 97.0 วางแผนในการใช้จ่ายเงินกู้ยืมเพื่อซื้อสิ่งของต่างๆ ร้อยละ 97.9 เขียนรายการและจำนวนเงินในโครงการกู้ยืมเงินกองทุนเพื่อนำไปซื้อสิ่งของต่างๆ ร้อยละ 100 ซื้อสิ่งของต่างๆตามรายการที่เสนอในโครงการ ร้อยละ 97.9 มีสมาชิกที่ซื้อสิ่งของต่างๆ ตามรายการที่เสนอไปได้เพียงพอ จำนวน 291 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.2 ส่วนสมาชิก 39 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.8 ซื้อสิ่งของตามรายการไม่เพียงพอได้รับลดปริมาณสิ่งของที่ซื้อ 37 ราย

ส่วนอีก 2 ราย ไม่สามารถปรับลดสิ่งของในการทำงานได้เนื่องจากลงทุนในงานบริการ ครอบครัวส่วนใหญ่ไม่มีการทำบันทึกรายการหลังจากใช้จ่ายแล้ว คิดเป็นร้อยละ 54.3

1.3.3 ผลการวิเคราะห์การจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยเปรียบเทียบจากรายได้ที่เกิดจากการลงทุนกับการไปชำระคืนเงินกู้ยืมได้เพียงพอ พบว่ามีครอบครัวที่ชำระเงินกู้ยืมพร้อมดอกเบี้ยได้เพียงพอ จำนวน 327 ราย คิดเป็นร้อยละ 97.0 ไม่เพียงพอ 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.0 โดยครอบครัวมีรายได้เฉลี่ยครอบครัวละ 17,244 บาท ได้นำเงินไปชำระคืนเงินต้นรวมดอกเบี้ย ร้อยละ 97.0 ส่งค่าแชร์ ร้อยละ 20.2 ส่วนครอบครัวที่มีรายได้จากการลงทุนไม่เพียงพอส่วนใหญ่ได้ลงทุนปลูกพืชซึ่งไม่ใช่อาชีพเดิมของครอบครัว และยังได้นำเงินบางส่วนไปซื้อของใช้ต่างๆ ต่อเติมบ้าน ชำระหนี้สินเดิม และซื้อรถ จึงทำให้มีหนี้สินเกิดขึ้นมีค่าเฉลี่ย 19,392 บาท

1.3.4 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลระดับบุคคล และปัจจัยอื่นๆ กับการจัดการเงินกู้ยืม วิเคราะห์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และการทดสอบสมมติฐาน พบว่าประเภทการลงทุน สินทรัพย์เดิม และการวางแผนการใช้จ่ายกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 โดยสมาชิกกองทุนที่ได้ลงทุนทำสวนร้อยละ 50.2 ได้นำสินทรัพย์เดิมประเภทที่ดินและอุปกรณ์อื่นๆ มาร่วมในการลงทุนร้อยละ 73.1 ได้มีการวางแผนการใช้จ่ายในระดับดี จึงทำให้สมาชิกกองทุนมีรายได้เพียงพอในการชำระคืนเงินกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 88.4

ส่วนข้อมูลระดับบุคคลยกเว้นอาชีพเดิมของครอบครัว และหนี้สินเดิม กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนไม่มีความสัมพันธ์กัน

2 อภิปรายผล

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองของครอบครัวที่กู้ยืมเงิน ในอำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าการวางแผนการใช้จ่าย สินทรัพย์เดิม และประเภทการลงทุนมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน

2.1 ประเภทการลงทุนและสินทรัพย์เดิมมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืม

การลงทุนของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน พบว่าครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนส่วนใหญ่ นำเงินไปลงทุนในอาชีพเดิมของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 77.3 ทำให้สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมได้เพียงพอ เพราะการลงทุนในอาชีพเดิมของครอบครัวไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในสินทรัพย์ และครอบครัวได้นำสินทรัพย์เดิมมาร่วมในการลงทุน จึงนำเงินไปจ่ายเฉพาะค่าวัสดุที่จำเป็นในการผลิตเท่านั้น สำหรับการลงทุนในอาชีพเดิมซึ่งครอบครัวมีประสบการณ์ในการทำงานอยู่แล้วทำให้ลดความเสี่ยงในการลงทุนได้มากดัง สุคติใจ น้ำมุด (2543: 10) กล่าวว่า การตั้งเป้าหมายในระดับที่เหมาะสมกับอาชีพของตนเอง และคิดว่าตนเองสามารถทำได้ ก็จะบรรลุผลสำเร็จตามที่วางไว้ จึงทำให้ครอบครัวมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ

2.2 การวางแผนในการใช้จ่ายเงินมีความสัมพันธ์กับการจัดการเงินกู้ยืม

การวางแผนการใช้จ่ายเงินกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 โดยครอบครัวที่มีการวางแผนการใช้จ่ายระดับดี ซึ่งมีร้อยละ 88.4 สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมกองทุนได้เพียงพอ ดังนั้นการวางแผนการใช้จ่ายจึงเป็นกิจกรรมที่ต้องมีการกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ และมีการดำเนินการอย่างเป็นระเบียบรอบคอบเพื่อช่วยในการจัดการดำเนินไปตามขั้นตอนที่ถูกต้องซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วรวิณี ชลนภาสถิตย์ (2545:143-144) ที่ว่าการจัดการการเงินต้องมีการวางแผนเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการศึกษาตลาดก่อนการกู้ยืมเงินมาลงทุนจึงเป็นการวางแผน เพื่อให้รู้ถึงความต้องการของตลาด เป็นการกำหนดความต้องการของสมาชิกในครอบครัว และใช้ความคิดพิจารณาอย่างรอบคอบโดยอาศัยข้อมูลและประสบการณ์การคาดคะเนสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างถูกต้องใกล้เคียงกับความเป็นจริง สามารถนำไปปฏิบัติหรือลงทุนตามแนวทางที่ได้วางแผนไว้ เพื่อจะเป็นประโยชน์ในการที่จะนำไปประเมินความสำเร็จได้ โดยเฉพาะเมื่อนำเงินไปลงทุนก็ควรคำนึงถึงการจัดสรรเงินในการลงทุนให้เหมาะสม ด้วยการพิจารณาผลตอบแทนที่คาดว่าจะได้รับเปรียบเทียบกับความเสี่ยงจากการลงทุนที่ยอมรับได้ (สุชาติ สถาวรวงศ์ 2545: 189)

ครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนสามารถชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยหลังจากครบระยะเวลากู้ยืมเงินได้ร้อยละ 97.0 และยังมีรายได้บางส่วนสามารถนำไปชำระหนี้สินต่างๆ ที่มีอยู่ได้อีกด้วย แสดงว่าครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนมีความสามารถในการวางแผนการใช้จ่ายเงินได้เหมาะสม เพราะสามารถลดหนี้สินของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุขใจ น้ำผุด (2543: 18) กล่าวว่า ครอบครัวที่มีส่วนเป็นเจ้าของมากเท่าไร แสดงว่าครอบครัวมีความมั่งคั่งเท่านั้น ดังความสัมพันธ์ของรายการทั้งสามมีดังนี้

$$\text{สินทรัพย์} - \text{หนี้สิน} = \text{ส่วนของผู้เจ้าของ}$$

และจากข้อมูลของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุน มีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เจ้าของ ที่เกิดขึ้นในช่วงที่กู้ยืมเงินกองทุน สามารถเปรียบเทียบรายได้เฉลี่ยกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ย ได้ดังนี้

ผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น	=	รายได้เฉลี่ย	-	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย
1,568	=	17,244	-	15,676

ผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นมีผลทำให้ส่วนของผู้เจ้าของเพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากนี้ครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนยังมีสินทรัพย์เกิดขึ้นจากการลงทุน โดยการซื้อปัจจัยการผลิตการเกษตร ร้อยละ 2.7 และซื้อวัสดุเพื่อการบริการ ร้อยละ 3.6 ได้แก่ ซื้อเครื่องตัดหญ้า อุปกรณ์ตัดเย็บเสื้อผ้า อุปกรณ์ช่างเสริมสวย อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า ต้นพันธุ์ยางพารา นอกเหนือจากสินทรัพย์ที่กล่าวมานั้นมีบางครอบครัวได้นำเงินกู้ยืมมาพัฒนาอาชีพของตนทำให้สินทรัพย์ที่มีอยู่เดิมสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตในระยะยาวทำให้มีรายได้เกิดขึ้นมากกว่าในช่วงระยะเวลา 1 ปี ได้แก่ การซื้อปุ๋ย ซื้อวัสดุต่างๆ เพื่อนำมาบำรุงรักษาสินทรัพย์ทำให้ได้รับผลผลิตในระยะยาว

สำหรับครอบครัวที่มีรายได้ไม่เพียงพอไม่สามารถชำระคืนเงินกู้ยืมได้ จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.0 สาเหตุจากผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน ราคาผลผลิตตกต่ำ และใช้เงินไม่ตรงกับวัตถุประสงค์จึงทำให้มีหนี้สินเกิดขึ้น และครอบครัวที่มีรายได้ไม่เพียงพอทั้ง 10 รายนี้เป็นครอบครัวที่ไม่ได้ทำบันทึกการใช้จ่าย จำนวน 9 ราย คิดเป็นร้อยละ 90 ของสมาชิก แสดงว่าการบันทึกการใช้จ่ายเป็นสิ่งจำเป็นมากในการวางแผนการใช้จ่ายเงินของครอบครัว เพราะการบันทึกค่าใช้จ่ายเป็นเครื่องมือที่แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติของครอบครัวได้อย่างชัดเจน ดังนั้นเพื่อให้ครอบครัวมีความมั่นคงควรฝึกให้ครอบครัวมีการทำบันทึกการใช้จ่ายจะได้เป็นเครื่องมือตรวจสอบรายรับรายจ่ายทำให้สามารถควบคุมการใช้จ่ายในโอกาสต่อไป

ส่วนข้อมูลระดับบุคคล และหนี้สินเดิมกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุนไม่มีความสัมพันธ์กัน เนื่องจากว่าในการกู้ยืมเงินกองทุนมีระยะเวลา 1 ปี ทำให้ตัวแปรต่างๆ ที่กล่าวมาไม่มีผลกระทบและมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก หรือไม่มีการเปลี่ยนแปลงเลย เพราะเงินกู้ยืมกองทุนที่บางครอบครัวนำมาบริหารจัดการเป็นการนำเงินเข้ามาใช้จ่ายเพื่อพัฒนาอาชีพที่ครอบครัวได้กระทำอยู่แล้ว จึงไม่มีผลกระทบต่อข้อมูลระดับบุคคล ส่วนหนี้สินเดิมจะมีการเปลี่ยนแปลงน้อย เนื่องจากรายได้ที่เกิดจากการลงทุนมีกำไรเพียงเล็กน้อย

จากแนวทางการจัดการของครอบครัวที่กู้ยืมเงินกองทุนมาลงทุน โดยนำทรัพยากรของครอบครัว ทั้งแรงงาน ที่ดิน อาคาร รวมทั้งอุปกรณ์เครื่องใช้ต่างๆ และภูมิปัญญาของตนเองมาใช้ในการลงทุนประกอบอาชีพ แสดงถึงครอบครัวรู้จักยึดหลักพึ่งตนเอง และมีความพอเพียง ย่อมเป็นการสร้างพื้นฐานความมั่นคงให้กับครอบครัวได้ นั่นแสดงถึงครอบครัวมีการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ควรนำการทำบันทึกการใช้จ่ายมาเป็นส่วนหนึ่งของการวางระเบียบในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน เพราะจะทำให้สามารถตรวจสอบการใช้จ่ายได้อย่างชัดเจนว่าใช้จ่ายผิดวัตถุประสงค์หรือไม่ อีกทั้งเป็นการสร้างแนวทางให้สมาชิกได้รู้จักการควบคุมการใช้จ่ายเงินซึ่งจะส่งผลต่อการออมของสมาชิกในโอกาสต่อไปด้วย

3.2 ควรมีการพิจารณาโครงการลงทุนของสมาชิกให้ตรงกับความู้ความสามารถและประสบการณ์เดิมเพื่อลดความเสี่ยงในการลงทุน

3.3 คณะกรรมการกองทุนควรมีการติดตามผลให้มากกว่าเดิมเนื่องจากมีการใช้จ่ายเงินผิดวัตถุประสงค์ จะเป็นสาเหตุของการเพิ่มหนี้สินให้กับสมาชิกกองทุนได้

3.4 ควรมีหน่วยงานมาให้ความรู้ และแนะแนวทางเชิงธุรกิจให้แก่สมาชิกในกรณีที่สมาชิกต้องการลงทุนในอาชีพที่ไม่มีความรู้และไม่มีประสบการณ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและลดความเสี่ยงในการประกอบอาชีพของสมาชิกกองทุน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านในครั้งต่อไป

- ควรมีการศึกษาข้อมูลทั้งของสมาชิกกองทุนที่กู้ยืมเงิน และการดำเนินการของกองทุนหมู่บ้านที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกกองทุนควบคู่ไปด้วย

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กฤติกา นิ่มสถาพันธ์ (2535) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการออมของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์
ออมทรัพย์ครูลำพูน จำกัด ปี 2534” วิทยานิพนธ์ปริญญาเทคโนโลยีการเกษตร
มหาบัณฑิต (สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์) สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
กองทุนหมู่บ้านหนองศิลาพิชัย (2544) “ระเบียบข้อบังคับกองทุนหมู่บ้านหนองศิลาพิชัย”
อำเภอบ้านนาสาร สุราษฎร์ธานี (อัดสำเนา)
- กัลยา วานิชย์บัญชา (2544) การวิเคราะห์ตัวแปรหลายตัวด้วย SPSS for Windows
กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชัยวุฒิ ชัยพันธุ์ (2544) พัฒนาชนบทยั่งยืน กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ชูศักดิ์ จุฑณสวัสดิ์ (2541) “การใช้เงินกู้ของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ ในเขตอำเภอเมืองสงขลา
จังหวัดสงขลา” รวมเรื่องย่องานวิจัย 2537-2540 ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และ
บริหารธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ สงขลา
เทมการพิมพ์
- ชำนาญ ธรรมไชย (2537) “ลักษณะส่วนบุคคล เศรษฐกิจ และสังคมของเกษตรกรลูกค้า
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาเชียงใหม่ หน่วยอำเภอสารภี
จังหวัดเชียงใหม่” ปัญหาพิเศษ เทคโนโลยีการเกษตรมหาบัณฑิต
(ส่งเสริมการเกษตร) สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้
- ณรงค์ศักดิ์ ธนวิบูลย์ชัย (2545) “ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์กับเศรษฐศาสตร์ครอบครัว”
ใน ประมวลสารระชูดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว หน่วยที่ 2 หน้า 42-87 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- ทวี วิริยฑูรย์ และสุภาว จุลนาพันธ์ (2535) “ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการลงทุน”
ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการลงทุน หน่วยที่ 1 หน้า 5 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- เทียนชัย มักเที่ยงตรง (2537) “การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์มิติของการกระจายรายได้ใน
ภาคเกษตรกรรมภายใต้ระบบการเชื่อมโยงระหว่างจุลภาคกับมหภาค” วิทยานิพนธ์
ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

- เทียบ เกริกมธุกร (2531) *การจัดการบ้านเรือน* เชียงใหม่ ลานนาการพิมพ์
- บริกแฮม และคณะ (2544) *การจัดการการเงิน* แปลจาก FUNDAMENTALS OF FINANCIAL MANAGEMENT โดย เริงรัก จำปาเงิน พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร บุ๊คเน็ต
- บัณฑิตในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ตำบลทุ่งเตาใหม่ (2545) รายงานการปฏิบัติงานรายเดือน กรกฎาคม เอกสารอัดสำเนา
- เบญจวรรณ รัชส์สุธี (ม.ป.ป.) *การเงินธุรกิจ* กรุงเทพมหานคร ชวนพิมพ์
- ปฐม ทันใจ (2544) “ปัญหาหนี้สินเกษตรกร : กรณีลูกหนี้ค้างชำระของธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร สาขาแม่สรวย จังหวัดเชียงราย” การค้นคว้าแบบอิสระ สาขารัฐศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ประหยัด สายวิเชียร (2545) “เศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิตของครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน่วยที่ 3 หน้า 92-120 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- ปรีดี โชติช่วง (2545) กองทุนหมู่บ้าน : ทูแห่งจิตวิญญาณการอุ้มชูแบ่งปันกัน (1) WWW.Cdd.moi.go.th/may151.htm 13/10/45 กรมการพัฒนาชุมชน
- ปวรรณา ลิ้มวันนรงค์กุล (2544) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการค้าชำระเงินกู้ระยะสั้นของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- พิณทิพย์ ปริบูรณ์สุข (2541) “ทรัพยากรครอบครัวและชุมชน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชน* หน่วยที่ 1 หน้า 50 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- พิมพ์ิลาส ตันติพงษ์ (2540) “ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน : กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
- ไพบุลย์ ลือขุนทด (2544) “เงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ไทยตำบลออคคอม กุญแจ 3 ดอก ไขประตูสู่ความเข้มแข็งท้องถิ่น” *ผู้นำท้องถิ่น* 2 (มกราคม 2544) หน้า 44-49

- ภูมิศักดิ์ หงษ์หยก (2537) “บทบาทของเงินกู้กับการพัฒนาท้องถิ่น” หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักรภาคีรัฐร่วมเอกราช รุ่นที่ 6 นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร มงคล ดอนขวา และนุจรี ดอนขวา (2536) “การศึกษารูปแบบการกู้ยืมและการออมของครัวเรือนเกษตรกรในชนบทภาคอีสาน : กรณีศึกษาจังหวัดนครราชสีมา” รายงานการวิจัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2541) “ศิลปะการดำเนินชีวิต” โครงการวิชาบูรณาการหมวดศึกษาทั่วไป หน้า 195,198 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- เมธี ครองแก้ว และคณะ (2531) “การติดตามและประเมินผลเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย” รายงานการวิจัยคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- วรพล วรพงศกร (2543) “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้ของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก
- วรรณี ชลนภาสติดิย์ (2545) “การจัดการการเงินของครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน่วยที่ 9 หน้า 53-129 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- วรรณี ชลนภาสติดิย์ (2545) “การวางแผนและควบคุมการเงินของครอบครัว” ใน *ประมวลสาระชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน่วยที่ 10 หน้า 139-184 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- วัชฌิกา เลิศฤทธิกุล (2544) “ปัจจัยที่สัมพันธ์กับภาวะการมีงานทำของพนักงานธนาคารพาณิชย์ภายหลังถูกออกจากงาน : กรณีศึกษาพนักงาน บมจ. ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- วารี หะวานนท์ และสรสิทธิ์ สุนทรเกศ (2540) “การจัดการทางการเงิน” ใน *เอกสารการสอนชุดวิชาการบัญชีการเงินและการบัญชีเพื่อการจัดการสำหรับนักการเงิน* หน่วยที่ 8 หน้า 521 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาการจัดการ

- วารุณี วงษา (2541) “หลักและกระบวนการจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชน”
 ใน เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการทรัพยากรครอบครัวและชุมชน หน่วยที่ 3
 หน้า 103 – 167 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- สถาบันเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ม.ป.ป.) “โครงการอันเนื่อง
 มาจากพระราชดำริและเทคโนโลยีชนบท” การประชุมทางวิชาการสถาบัน
 เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาชนบท จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2538) “การพึ่งตนเองในทาง
 เศรษฐกิจชนบท” รายงานการวิจัยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่ง
 ประเทศไทย
- สมปอง แจ้งสุบิน (2544) “เปรียบเทียบพฤติกรรมการออมของครัวเรือนก่อนและระหว่างเกิด
 วิกฤติเศรษฐกิจในประเทศไทย” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
 คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สมพร เทพสิทธิ์า (2541) “เศรษฐกิจพอเพียง” วิกฤตความจนในสังคมไทย กรุงเทพมหานคร
 จีรรัชการพิมพ์
- สรชัย พิศาลบุตร (2542) “การทดสอบไคสแควร์ และวิธีการนอนพาราเมตริกซ์” ใน เอกสาร
 การสอนชุดวิชาสถิติธุรกิจและการวิเคราะห์เชิงประมาณ หน่วยที่ 6
 หน้า 223 - 241 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2546) ทฤษฎีและกลยุทธ์การพัฒนาสังคม พิมพ์ครั้งที่ 4
 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สายสุรี จุติกุล (ม.ป.ป.) “เศรษฐกิจในครอบครัว” ใน การพัฒนาครอบครัว กรุงเทพมหานคร
 อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์ พับลิชชิ่ง สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงาน
 สตรีแห่งชาติ
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) คู่มือการดำเนินการ
 เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ.2544
 กรุงเทพมหานคร สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี

- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (2544) *ระเบียบคณะกรรมการ
กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ.2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ.2544* กรุงเทพมหานคร สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานพัฒนาชุมชนบ้านนาสาร (2545) “ข้อมูลการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
อำเภอบ้านนาสาร” สุราษฎร์ธานี (อัดสำเนา)
- สำนักงานพัฒนาชุมชนบ้านนาสาร (2546) “รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง สุราษฎร์ธานี 31 มีนาคม (อัดสำเนา)
- สุขใจ น้ำมุด (2543) *กลยุทธ์การบริหารการเงินบุคคล ครั้งที่ 3* กรุงเทพมหานคร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุชาติ สถาวรวงศ์ (2545) “การจัดการการลงทุนของครอบครัว” ใน *ประมวลสาระ
ชุดวิชาเศรษฐศาสตร์ครอบครัว* หน่วยที่ 11 หน้า 189 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- สุธิดา เทียนมนัส (2538) “วิเคราะห์พฤติกรรมกรรมการออมของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ : สหกรณ์
ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จำกัด” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต (เศรษฐศาสตร์สหกรณ์) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*
- สุธีรา ทอมสัน วิจิตรานนท์ และเมทินี พงษ์เวช (2545) “มิติชายหญิงด้านเศรษฐกิจ”
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัย* หน่วยที่ 8 หน้า 108 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์
- สุพจน์ บันเทิง (2535) “ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการพัฒนาชนบทของพระสงฆ์ ศึกษาเฉพาะ
กรณี อำเภอม่วงสามสิบ จังหวัดอุบลราชธานี” *วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- สุพพตา ปิยะเกศิน (2539) *การเงินส่วนบุคคล* กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุมาลา ดาวงาม (2523) *การจัดการบ้านเรือน* วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
วิทยาเขตพระนครใต้
- สุมาลี (อุณหะนันท์) จิระมิตร (2542) *การบริหารการเงิน* (เล่ม 1) พิมพ์ครั้งที่ 5
กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สุรพร เสียนสลาย (2546) “การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ”
ใน *ประมวลสาระชุดวิชาวิทยานิพนธ์ 2* หน่วยที่ 7 นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช บัณฑิตศึกษา สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์

- . (2543) *สุราษฎร์ธานี* กรุงเทพมหานคร ตันอ้อ 1999
- อมรรตน์ เจริญชัย และคณะ (2533) *เศรษฐศาสตร์ครอบครัว* กรุงเทพมหานคร
คณะเศรษฐศาสตร์ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
- อรวรรณ ยี่สาร (2538) “พฤติกรรมการออมของครัวเรือน : วิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลภาคตัดขวาง
ในปี 2535/2536” วิทยานิพนธ์ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ประวัติและผลงานของผู้ทรงคุณวุฒิ/ผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เนาวรินทร์ ชนะทัฬห
 สถานที่ทำงาน สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี
 วุฒิการศึกษา ค.ม. (สังคมศาสตร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 - รองอธิการบดีฝ่ายวัฒนธรรมและชุมชนสัมพันธ์
 - คณบดีมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
 - กรรมการและเลขานุการหลักสูตรและสาขาหลักสูตรสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ระดับบัณฑิตศึกษา
 - ประสบการณ์ด้านการวิจัยเกี่ยวกับสังคม

2. ชื่อ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ราตรี นันทสุนันท์
 สถานที่ทำงาน สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี
 วุฒิการศึกษา ค.ม. (การวัดและประเมินผลการศึกษา) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ
 - ฝ่ายโปรแกรมวิชาการวัดผลการศึกษา
 - สอนปริญญาโทวิชาสถิติเพื่อการวิจัยสาขาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา
 - ที่ปรึกษาปริญญาโทพนธ์นิสิตระดับปริญญาโท
 - สอนสถิติเพื่อการวิจัยระดับปริญญาตรี

3. ชื่อ นายสุรเดช สุทธิรักษ์
 สถานที่ทำงาน องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่ง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี
 วุฒิการศึกษา ศ.ศ.ม. (รัฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 ประสบการณ์หรือความชำนาญ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

แบบสัมภาษณ์
การจัดการเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ (1) ชาย (2) หญิง
2. อายุ (1) 24 ปี และน้อยกว่า
 (2) 25 – 34 ปี
 (3) 35 – 44 ปี
 (4) 45 – 54 ปี
 (5) 55 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษาขั้นสูงสุด
 (1) ต่ำกว่าประถม
 (2) ประถม
 (3) มัธยมหรือเทียบเท่า
 (4)ปริญญาตรี
 (5) อื่น ๆ โปรดระบุ.....
4. อาชีพหลักของครอบครัวก่อนกู้ยืมเงินมาลงทุน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 (1) ทำสวน
 (2) เลี้ยงสัตว์
 (3) ค้าขาย
 (4) งานช่าง
 (5) งานหัตถกรรม
 (6) งานบริการ
 (7) อื่น ๆ โปรดระบุ

5. รายได้ของครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน

- (1) 5,000 บาท และต่ำกว่า
- (2) 5,001 - 10,000 บาท
- (3) 10,001 -15,000 บาท
- (4) 15,001 บาทขึ้นไป

6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมหัวหน้าครอบครัว)

- (1) ต่ำกว่า 3 คน
- (2) 3 – 5 คน
- (3) 6 คนขึ้นไป

7. จำนวนบุตร

- (1) ต่ำกว่า 2 คน
- (2) 2 – 4 คน
- (3) 5 คนขึ้นไป
- (4) ไม่มีบุตร

8. การศึกษาของบุตร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) ยังไม่ได้ศึกษา
- (2) อนุบาล
- (3) ประถม
- (4) มัธยมหรือเทียบเท่า
- (5) อนุปริญญา
- (6) ปริญญา
- (7) อื่นๆ โปรดระบุ

ตอนที่ 2 ตัวแปรที่เกี่ยวกับการจัดการเงินกู้ยืมกองทุน

9. ก่อนการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน ท่านเป็นหนึ่งในหน่วยงานใดบ้างจำนวนเท่าใด
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

สถาบันการเงินในระบบ

- (1) ธนาคารพาณิชย์และธนาคารออมสินบาท
- (2) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธ.ก.ส.).....บาท
- (3) สหกรณ์ออมทรัพย์บาท
- (4) โรงรับจำนำบาท
- (5) อื่นๆ โปรดระบุบาท

สถาบันการเงินนอกระบบ

- (6) นายทุนเงินกู้.....บาท
- (7) บริษัทที่ขายสินค้าผ่านส่ง.....บาท
- (8) อื่น ๆ โปรดระบุบาท
- (9) รวมจำนวนเงินบาท

10. ท่านกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน บาท

11. ท่านได้นำเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านมาประกอบอาชีพอะไร

- (1) ทำสวน
- (2) ปลุกพืช
- (3) เลี้ยงสัตว์
- (4) ค้าขาย
- (5) งานช่าง
- (6) งานบริการ
- (7) ชี้อุปโภคการผลิตการเกษตร
- (8) ชี้อุปโภคเพื่องานบริการ
- (9) อื่น ๆ โปรดระบุ

12. สินทรัพย์ที่มีอยู่เดิมที่ท่านนำมาใช้ในการประกอบอาชีพในครอบครัวได้แก่อะไรบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- (1) ที่ดิน
- (2) อาคาร
- (3) อุปกรณ์
- (5) ยานพาหนะ
- (6) โรงเรือน
- (6) อื่น ๆ โปรดระบุ
13. ก่อนการกู้ยืมเงินมาลงทุนท่านได้ศึกษาตลาดรับซื้อผลผลิตหรือลูกค้าของท่านหรือไม่
- (1) ทำ
- (2) ไม่ทำ
14. ท่านได้วางแผนในการใช้จ่ายเงินกู้ยืมกองทุนเพื่อซื้อของต่างๆหรือไม่
- (1) ทำ
- (2) ไม่ทำ
15. ในโครงการกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน ท่านได้เขียนรายการและจำนวนเงินเพื่อนำไปซื้อสิ่งของต่างๆ ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือไม่
- (1) ทำ
- (2) ไม่ทำ
16. เมื่อท่านได้รับเงินกู้แล้ว ท่านได้ซื้อสิ่งของต่างๆ ตามรายการที่เสนอในโครงการหรือไม่
- (1) ซื้อตาม
- (2) ไม่ซื้อตาม
17. จากข้อ 16 กรณีที่ท่านซื้อสิ่งของตามรายการแล้ว เงินกู้ยืมของท่านเพียงพอหรือไม่
- (1) เพียงพอ
- (2) ไม่เพียงพอ
18. จากข้อ 17 ถ้าเงินที่ซื้อสิ่งของต่างๆ ไม่เพียงพอ ท่านแก้ปัญหาโดยการปรับลดปริมาณของที่ซื้อหรือไม่
- (1) ทำ
- (2) ไม่ทำ เพราะ

19. หลังจากใช้จ่ายซื้อสิ่งของต่าง ๆ แล้ว ท่านได้ทำบันทึกรายการของอย่างไร
- (1) บันทึกทุกครั้ง/ บางครั้ง
 - (2) ไม่บันทึก
20. ถ้าท่านไม่มีทรัพย์สิน วัสดุ หรืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น รถไถ ที่ดิน โรงเรือน เครื่องมือช่างต่าง ๆ หรือเครื่องใช้อื่น ๆ ที่นำมาใช้ในการประกอบอาชีพท่านทำอย่างไร
- (1) เช่า
 - (2) ซื้อ/สร้าง
 - (3) อื่น ๆ โปรดระบุ
21. จากข้อ 20 ถ้าท่านเช่าทรัพย์สิน ท่านต้องจ่ายค่าเช่าอย่างไร
- (1) จ่ายเป็นผลผลิต
 - (2) จ่ายเป็นเงิน
22. ในการประกอบอาชีพ ถ้าแรงงานในครอบครัวไม่เพียงพอท่านทำอย่างไร
- (1) เพื่อนบ้านมาช่วย
 - (2) จ้างแรงงาน
 - (3) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 3 การจัดการเงินกู้ยืมกองทุน

23. รายได้ที่เกิดจากการนำเงินกองทุนมาลงทุน ท่านนำไปชำระเงินกู้ยืมกองทุนหมู่บ้านได้เพียงพอหรือไม่

- (1) เพียงพอ
- (2) ไม่เพียงพอ (ถ้าเลือกตัวเลือกนี้ข้ามไปตอบข้อ 25)

24. จากข้อ 23 ถ้ามีรายได้**เพียงพอ**ท่านนำรายได้ไปชำระค่าใช้จ่ายอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- (1) เงินต้นรวมกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืมกองทุนบาท
- (2) จ่ายคืนเงินกู้ยืมอื่น ๆ จำนวนบาท
- (3) ส่งแชร์ จำนวนบาท
- (4) ซื้อทรัพย์สินต่าง ๆ เช่น พัดลม เทป/วิทยุ ฯลฯ จำนวนบาท
- (5) จ่ายดอกเบี้ยธนาคาร จำนวนบาท
- (6) จ่ายค่าผ่อนส่งเครื่องไฟฟ้า เครื่องเรือน ฯลฯ จำนวนบาท
- (7) อื่น ๆ โปรดระบุ จำนวนบาท
- (8) รวมจำนวนเงินบาท

25. จากข้อ 23 ถ้ารายได้**ไม่เพียงพอ**ชำระหนี้ที่เกิดจากสาเหตุใด

- (1) ยังไม่ได้รับผลผลิต
- (2) ผลผลิตไม่ได้มาตรฐาน (ถ้าเลือกข้อนี้ข้ามไปตอบข้อ 28)
- (3) ราคาตกต่ำ (ถ้าเลือกข้อนี้ข้ามไปตอบข้อ 28)
- (4) ไม่มีตลาดรับซื้อ (ถ้าเลือกข้อนี้ข้ามไปตอบข้อ 28)
- (5) อื่น ๆ โปรดระบุ

26. จากข้อ 25 ในกรณีที่**ยังไม่ได้รับผลผลิต** ท่านคิดว่าเมื่อได้รับผลผลิตและนำไปจำหน่ายแล้วผลเป็นอย่างไร

- (1) กำไร
- (2) เสมอตัว (ไม่กำไร ไม่ขาดทุน)
- (3) ขาดทุน

27. จากข้อ 26 ในกรณีที่ท่านขาดทุนทำให้มีหนี้สินเกิดขึ้น ดังนั้นหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการนำเงินกองทุนมาลงทุนครั้งนี้ เพิ่มขึ้น จำนวนบาท

28. ท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำเงินกองทุนมาลงทุนในการประกอบ
อาชีพครั้งนี้อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์

(สำหรับครอบครัวที่ไม่สามารถชำระค้ำเงินกู้ยืมได้เพียงพอ)

1. ท่านนำเงินมาลงทุนประกอบอาชีพอะไร.....
เงินที่เหลือจากการลงทุนได้นำไปทำอะไรบ้าง.....
 2. ท่านได้นำสินทรัพย์อะไรบ้างมาใช้ในการลงทุน.....
.....
 3. ท่านได้ซื้ออะไรบ้างในการประกอบอาชีพ.....
มีปัญหาในการใช้จ่ายหรือไม่..... อย่างไร
-
.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสุดา แป๊ะป่อง
วัน เดือน ปีเกิด	1 มีนาคม 2506
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ประวัติการศึกษา	กศ.บ.(คหกรรมศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านขุนราษฎร์ อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ตำแหน่ง	อาจารย์ 2 ระดับ 7